

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Białystok, dnia 22 czerwca 2022 roku

ZAPYTANIE OFERTOWE nr 01/2022
w postępowaniu na „Wybór wykładowców zajęć teoretycznych w ramach kursu
kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego”

w związku z realizacją projektu
w ramach projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego pn.
Program Rozwojowy Wyższej Szkoły Medycznej w Białymstoku, nr WND-POWR 05.05.00-00-
0027/18
realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
Osi priorytetowej V Wsparcie dla obszaru zdrowia
Działania nr 5.5 Rozwój usług pielęgniarских

I. WPROWADZENIE

1. Postępowanie prowadzone jest w ramach projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego pn. Program Rozwojowy Wyższej Szkoły Medycznej w Białymstoku, nr WND-POWR 05.05.00-00-0027/18 realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Osi priorytetowej V Wsparcie dla obszaru zdrowia Działania nr 5.5 Rozwój usług pielęgniarских
2. Projekt realizowany jest w partnerstwie, gdzie Liderem projektu jest Wyższa Szkoła Medyczna w Białymstoku, Partnerami zaś: NZOZ Gabinet Rehabilitacji Mariusz Dowejko.
3. Do postępowania nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 z późn. zm.) zwanej dalej „Ustawą”.
4. Do postępowania stosuje się Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020, zwanych dalej „Wytycznymi”.
5. Postępowanie prowadzone jest z zachowaniem zasad ochrony uczciwej konkurencji, przejrzystości, jawności postępowania i równego traktowania Wykonawców.
6. Postępowanie prowadzone jest w języku polskim.

II. ZAMAWIAJĄCY

Wyższa Szkoła Medyczna w Białymstoku z siedzibą w Białymstoku z adresem: ul. Krakowska 9, 15-875 Białystok wpisana do rejestru, NIP 5422806515, REGON 052204334.

III. PRZEDMIOT ZAMÓWIENIA

1. Przedmiot zamówienia obejmuje wyłonienie wykładowców do przeprowadzenia zajęć teoretycznych kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego dla pielęgniarzek i pielęgniarzy realizowanego w ramach projektu pn. Program Rozwojowy Wyższej Szkoły

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Medycznej w Białymstoku, nr WND-POWR 05.05.00-00-0027/18 realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Osi priorytetowej V Wsparcie dla obszaru zdrowia Działania nr 5.5 Rozwój usług pielęgniarskich w podziale na moduły teoretyczne od I do VIII.

2. Oznaczenie przedmiotu zamówienia wg Wspólnego Słownika Zamówień CPV:
800000000-4 (Usługi edukacyjne i szkoleniowe)
3. Przez usługę przeprowadzenia szkoleń uważa się przeprowadzenie zajęć w ramach ośmiu modułów teoretycznych na podstawie programu zatwierdzonego przez Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych w Warszawie pod linkiem: www.ckppip.edu.pl/uploads/docs/Programy_ksztalcenia/kursy_kwalifikacyjne_1/Pielęgniarstwo%20geriatryczne.pdf oraz przygotowanie materiałów dydaktycznych i/lub prezentacji w formie papierowej i elektronicznej dla uczestników. Zgodnie z §28 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2016 r. w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych jeden przedstawiciel kadry dydaktycznej realizującej kurs kwalifikacyjny wchodzi w skład komisji egzaminacyjnej kończącej kurs. W związku z tym zakres usługi może obejmować także udział w komisji.
5. Do udziału w procedurze zapytania ofertowego dopuszcza się Wykonawców prowadzących działalność gospodarczą.
6. Terminy : zgodnie z harmonogramem roku akademickiego oraz szczegółowym planem zajęć. Maksymalnie do 2023-09-30. Miejszem realizacji zajęć jest Wyższa Szkoła Medyczna w Białymstoku, ul. Krakowska 9.
7. Postępowanie dotyczy wyboru jednego lub kilku wykonawców.
8. Zakres tematyczny zajęć, będących przedmiotem niniejszego zapytania obejmuje następującą tematykę:

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lp.	Nazwa modułu w Ramowym programie	Liczba godz.
I.	Wprowadzenie do nauk podstawowych o starości i procesie starzenia się organizmu człowieka	10
II.	Wprowadzenie do zagadnień dot. psychospołecznych aspektów starzenia się i starości	10
III.	Podstawy organizacji opieki geriatrycznej w Polsce i na świecie	10
IV.	Aspekty demograficzno-społeczne procesu starzenia się jednostki i społeczeństwa	10
V.	Wprowadzenie do zagadnień całościowej oceny geriatrycznej	5
VI.	Opieka pielęgniarstwa w wybranych schorzeniach wieku podeszłego	60
VII.	Wybrane problemy opieki pielęgn. nad człowiekiem przewlekle chorym i niepełnospr.	35
VIII.	Wybrane problemy opieki paliatywnej w geriatрии	40
łącznie liczba godzin:		180

* Organizator kształcenia w porozumieniu z kierownikiem kursu, ma prawo dokonać modyfikacji czasu trwania zajęć teoretycznych. Oznacza to, że 80% łącznej liczby godzin przeznaczonych na realizację programu nie podlega zmianie. Wskazane 20%, co stanowi nie więcej niż 61 godzin, może być wykorzystane na samokształcenie.

IV. INFORMACJE DODATKOWE

1. Zamawiający dopuszcza składania ofert częściowych.
2. Dopuszcza się złożenie oferty dotyczącej każdego z modułów teoretycznych od I do VIII.
3. Oferent, który złoży ofertę częściową wypełnia tylko te części Formularza ofertowego, które dotyczą składanej oferty.
4. Zamawiający nie dopuszcza składania ofert wariantowych.
5. Zamawiający nie przewiduje możliwości dokonywania zamówień uzupełniających.
6. Ilekroć w treści Zapytania i Załączników do Zapytania znajduje się odniesienie do konkretnego rodzaju norm, Zamawiający dopuszcza normy równoważne. Wykonawca, który w celu wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu lub który w celu wykazania spełniania przez oferowany przedmiot zamówienia wymagań realizacji zamówienia powołuje się na rozwiązania równoważne opisywane przez Zamawiającego, jest obowiązany wykazać, że spełniają one wymagania określone przez Zamawiającego.
7. Jeżeli w treści Zapytania i Załączników do Zapytania znajduje się jakikolwiek wskazanie na określony wyrób, źródło, znak towarowy, patent, rodzaj czy specyficzne pochodzenie – należy przyjąć, że Zamawiający podał taki opis ze wskazaniem na typ, wyłącznie w celu ułatwienia określenia ich parametrów technicznych i dopuszcza zastosowanie materiałów, urządzeń lub innych wyrobów / produktów o równoważnych parametrach technicznych nie gorszych niż te, podane pod pojęciem typu. Wykonawca, który w celu wykazania spełniania przez oferowany przedmiot zamówienia wymagań realizacji zamówienia powołuje się na rozwiązania równoważne opisywane przez Zamawiającego, jest obowiązany wykazać, że oferowane przez niego materiały, urządzenia lub inne wyroby / produkty spełniają wymagania określone przez Zamawiającego.
8. Przedmiot zamówienia powinien być zrealizowany zgodnie z zasadą równości szans i niedyskryminacji, a także równości szans kobiet i mężczyzn, zgodnie z Wytocznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym, dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

unijnych na lata 2014-2020 oraz z zachowaniem przepisów Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2007 r. nr 176 poz. 1238 z późn. zm.).

9. Usługa szkoleniowa świadczona będzie podczas 1 grupy szkoleniowej na terenie miasta Białystok. W kursie będzie uczestniczyć do 30 osób (pielęgniarki i pielęgniarze)
10. Wykonawca zobowiązany jest do świadczenia usługi zgodnie z harmonogramem kursu, który Zamawiający uzgodni z Wykonawcami, biorąc pod uwagę ich dyspozycyjność i dostępność sal szkoleniowych. Uszczegółowiony harmonogram i miejsce realizacji ww. szkolenia zostaną uzgodnione z wybranymi w postępowaniu Wykładowcami w poszczególnych modułach tematycznych, po podpisaniu z nimi umów;
11. zajęcia mogą odbywać się od poniedziałku do piątku nie później niż do godziny 20.30 lub w soboty oraz niedzielę od 8:00 i nie później niż do godziny 18:00. Dlatego wymagany jest wysoki poziom dyspozycyjności Wykonawcy;
12. Średnio dzień szkoleniowy obejmować będzie 8 godz. dydaktycznych (6 zegarowych). Zamawiający zastrzega sobie prawo do zwiększenia ilości godz. zajęć w ciągu dnia do 12 godz. dydaktycznych, zależnie od długości danego modułu;
13. Wykonawcy przysługuje wynagrodzenie za faktycznie przeprowadzoną liczbę godzin, która będzie wynikała z dokumentacji przedstawionej po zakończeniu realizacji wybranego modułu zajęć teoretycznych;
14. Zamawiający zastrzega sobie prawo kontroli jakości szkolenia poprzez wizyty monitoringowe podczas zajęć oraz ankiety ewaluacyjne.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

V. ZAKRES TREŚCI PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

MODUŁ I

Nazwa modułu	WPROWADZENIE DO NAUK PODSTAWOWYCH O STAROŚCI I PROCESIE STARZENIA SIĘ ORGANIZMU CZŁOWIEKA
Cel kształcenia	Przekazanie wiedzy z zakresu specyfiki procesów inwolucyjnych i chorobowych zachodzących w obrębie poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Efekty kształcenia dla modułu	W wyniku kształcenia uczestnik kursu: W zakresie wiedzy: W1. omawia bio-psycho-społeczno-ekonomiczne aspekty procesu starzenia; W2. określa na podstawie literatury źródłowej wskaźniki i trendy demograficzne starzenia się i starości; W3. charakteryzuje typowe przykłady zmian inwolucyjnych na poziomie układowym; W4. określa związek pomiędzy zmianami inwolucyjnymi zachodzącymi w ustroju a wzrostem chorobowości; W5. przedstawia związek pomiędzy dynamiką indywidualnego tempa starzenia się a specyficznymi determinantami tego okresu życia; W6. omawia psychologiczne i społeczne uwarunkowania zmian zachodzących w osobowości ludzi starszych; W7. charakteryzuje typowe postawy ludzi w podeszłym wieku związane z przystosowywaniem się do okresu starości; W8. charakteryzuje kierunki pierwotnej i wtórnej profilaktyki geriatrycznej; W9. omawia współczesne metody i możliwości spowalniania procesu starzenia się. W zakresie umiejętności potrafi: U1. różnicować cechy wynikające z procesów starzenia się z symptomatologią zmian chorobowych; U2. różnicować typowe dla wieku podeszłego odmienności symptomatologiczne schorzeń przewlekłych; U3. zinterpretować objawy chorobowe występujące w przebiegu procesu starzenia się organizmu; U4. rozpoznać i rozwiązać we współpracy z lekarzem typowe problemy zdrowotne osób w podeszłym wieku; U5. przedstawić działania edukacyjne na rzecz aktywnego starzenia się. W zakresie kompetencji społecznych: K3. przestrzega zasad etyki zawodowej;
-------------------------------	--

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	K4. systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i umiejętności w poprawie jakości opieki pielęgniariskiej.
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków: 1. posiadają stopień naukowy, co najmniej doktora oraz tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwageriatrycznego albo studia podyplomowe w zakresie geriatry; 3. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego; 4. posiadają tytuł licencjata pielęgniarstwa i tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego; 5. posiadają specjalizację lekarską w dziedzinie geriatry lub chorób wewnętrznych.
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykład – 10 godz.
Nakład pracy uczestnika kursu	Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 10 godz. • wykład – 10 godz. Praca własna uczestnika kursu: 10 godz. • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 10 godz. Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 20 godz.
Stosowane metody dydaktyczne	Metody podające: wykład informacyjny, prezentacja multimedialna, wykład problemowy. Metody problemowe: metoda przypadków, dyskusja dydaktyczna.
Stosowane środki dydaktyczne	Sprzęt multimedialny (rzutnik multimedialny, komputer, wskaźnik).

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	W zakresie wiedzy: Kontrola bieżąca: odpowiedź ustna. Kontrola końcowa: Test składa się z 10 pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru (warunkiem zaliczenia jest uzyskanie 70% poprawnych odpowiedzi). W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja – wykładowca, samoocena uczestnika kursu.
Treści modułu kształcenia	1. Wprowadzenie do zagadnień procesu starzenia się. Wpływ procesu starzenia się na ogólną wydolność funkcjonalną człowieka. Zmiany inwolucyjne jako podłoże procesów chorobowych towarzyszących procesowi starzenia się. Wyłonienie różnic pomiędzy fizjologią a patologią u osób starszych. (wykład 1 godz.) 2. Procesy starzenia się skóry: zmiany strukturalne i czynnościowe w obrębie skóry i tkanki podskórnej, starzenie się przydatków skóry. Profilaktyka starzenia się skóry. (wykład 1 godz.) 3. Wybrane elementy patofizjologii starzenia się układu kostno-stawowo-mięśniowego. Zmiany w obrębie masy kostnej (osteopenia) oraz masy i siły mięśniowej (sarkopenia). Zmiany sylwetki ciała. Następstwa chorobowe związane ze starzeniem się układu ruchu (osteoporoza, choroba zwyrodnieniowa stawów i kręgosłupa). (wykład 1 godz.) 4. Zmiany strukturalne i czynnościowe w zakresie układu sercowo-naczyniowego: zmiany w obrębie mięśnia sercowego, aktywność bodźcoprzewodząca serca w okresie starości. Zmiany w obrębie łóżyska naczyniowego (tętnic, żył, naczyń włosowatych). Patologiczne następstwa starzenia się układu krążenia (zmiana przepływu krwi przez narządy, miażdżyca, choroba niedokrwienna serca). (wykład 1 godz.) 5. Zmiany strukturalne i czynnościowe w obrębie układu oddechowego. Wiek a warunki wymiany gazowej. Proces starzenia się układu oddechowego jako czynnik ryzyka występowania chorób zależnych od wieku, np. POChP. (wykład 1 godz.) 6. Procesy starzenia się układu pokarmowego: aktywność motoryczna i wydzielnicza przewodu pokarmowego w starości. Zmiany wchłaniania jelitowego u osób starszych. Funkcja endokrynną trzustki. Zmiany w zakresie masy i funkcji wątroby, zmiany w pracy zwieraczy. Następstwa chorobowe związane z procesem starzenia się układu pokarmowego. (wykład 1 godz.) 7. Proces starzenia się układu moczowo-płciowego. Warunki filtracji kłębuszkowej. Regulacja gospodarki wodnej i elektrolitowej przez starzejące się nerki. Funkcja endokrynną nerki u ludzi starszych. Zmiany morfologiczne

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	i czynnościowe w ramach żeńskiego i męskiego układu rozrodczego: menopauza, zaburzenia statyki narządu rodne u kobiet, andropauza, przerost stercza u mężczyzn. Następstwa związane z procesem starzenia się układu moczowo-płciowego. (wykład 1 godz.)
	8. Starzenie się ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego. Zmiany masy mózgu związane z wiekiem, zmiany w obrębie neuroprzekazników. Wpływ wieku na sprawność w zakresie funkcji poznawczych (pamięć, uwaga i czas reakcji, sprawność intelektualna). (wykład 1 godz.) 9. Związane z wiekiem zmiany w obrębie narządu wzroku i słuchu. Zaburzenia widzenia związane z wiekiem (zaburzenia akomodacji, adaptacji i osłabienie ostrości wzroku). Zmiany inwolucyjne w obrębie ucha i ubytek słuchu związany z wiekiem. Konsekwencje psychofizyczne i społeczne niedowidzenia, niedosłuchu, zaburzeń mowy oraz obniżonej sprawności poznawczej dla ludzi w wieku podeszłym. (wykład 1 godz.) 10. Psychologiczne aspekty starzenia się i starości. Charakterystyka zmian w psychice osób w wieku podeszłym (emocje, motywacja i napęd). Postawy związane z przystosowywaniem się do okresu starości. Profilaktyka geriatryczna. (wykład 1 godz.)
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	Literatura obowiązująca: 1. Wieczorowska-Tobis K., Talarska D.: <i>Geriatrya i pielęgniarstwo geriatryczne</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008 2. Rosenthal T., Naughton B., Williams M., red. wyd. polskiego: Pączek L. i Niemczyk M.: <i>Geriatrya</i>. Wyd. I, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2009 3. Grodzicki T., Kocemba J., Skalska A.: <i>Geriatrya z elementami gerontologii ogólnej</i>. Wydawnictwo Via Medica, Gdańsk 2006 Literatura uzupełniająca: 1. Kostka T., Koziarska-Rościszewska M.: <i>Choroby wieku podeszłego</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009 2. Grodzicki T., Kocemba J., Skalska A.: <i>Geriatrya z elementami gerontologii ogólnej</i>. Wydawnictwo Via Medica, Gdańsk 2006 3. Marchewka A., Dąbrowski Z., Żołądź J.A.: <i>Fizjologia starzenia się. Profilaktyka i rehabilitacja</i>. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2012

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	Nie dotyczy.
---	--------------

MODUŁ II

Nazwa modułu	WPROWADZENIE DO ZAGADNIEŃ DOTYCZĄCYCH PSYCHOSPOŁECZNYCH ASPEKTÓW STARZENIA SIĘ I STAROŚCI
Cel kształcenia	Zapoznanie uczestników kursu z problemami psychospołecznymi osób starszych i zasadami planowania opieki.
Efekty kształcenia dla modułu	W wyniku kształcenia uczestnik kursu: W zakresie wiedzy: W10. charakteryzuje uwarunkowania społeczno-ekonomiczne wpływające na proces starzenia się społeczeństwa; W11. charakteryzuje zmiany zachodzące w sferze psychicznej, społecznej człowieka w okresie starości; W12. wymienia problemy ludzi starszych uwarunkowane sytuacją psychospołeczną; W13. omawia zasady prawidłowej komunikacji z osobami w starszym wieku; W14. wymienia metody aktywizacji osób starszych. W zakresie umiejętności potrafi: U6. rozpoznać problemy człowieka w podeszłym wieku uwarunkowane jego sytuacją psychospołeczną; U7. wskazać formy aktywizacji społecznej osób w starszym wieku; U8. prowadzić komunikację werbalną i niewerbalną z osobami starszymi w zależności od stanu zdrowia i sprawności; U9. udzielać wskazówek opiekunom rodzinnym osób starszych w zakresie metod komunikacji z osobami w starszym wieku. W zakresie kompetencji społecznych: K5. wykazuje postawę empatii w kontakcie z osobą w starszym wieku; K12. współpracuje z pacjentem, jego rodziną i członkami zespołu terapeutycznego.
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków: 1. posiadają stopień naukowy, co najmniej doktora oraz tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwageriatrycznego albo studia podyplomowe w zakresie geriatrii; 3. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedziniepielęgniarstwa geriatrycznego lub kurs specjalistyczny w zakresie <i>Kompleksowa pielęgniarstwa opieka nad pacjentami</i>

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<i>z najczęstszymi schorzeniami wieku podeszłego;</i> 4. posiadają tytuł licencjata pielęgniarstwa i tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego; 5. posiadają tytuł magistra psychologii do wybranych zagadnień.
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykład – 6 godz. Ćwiczenia – 4 godz.
Nakład pracy uczestnika kursu	Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 10 godz. • wykład – 6 godz. • ćwiczenia – 4 godz. Praca własna uczestnika kursu: 10 godz. • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 5 godz. • przygotowanie materiału do ćwiczeń – 5 godz. Łącznie nakład pracy uczestnika: 20 godz.
Stosowane metody dydaktyczne	Metody podające: wykład informacyjny. Metody problemowe: dyskusja dydaktyczna, ćwiczenia.
Stosowane środki dydaktyczne	Sprzęt multimedialny (rzutnik multimedialny, laptop, sprzęt audiowizualny).

Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	W zakresie wiedzy: Kontrola bieżąca: odpowiedź ustna. Kontrola końcowa: Test jednokrotnego wyboru, min. 10 pytań zamkniętych (warunkiem zaliczenia jest uzyskanie 70% poprawnych odpowiedzi). W zakresie umiejętności: Przedstawienie wskazówek opiekunom rodzinnym osób starszych w zakresie metod komunikacji z osobami w starszym wieku. W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja – wykładowca, samoocena uczestnika kursu.
Treści modułu kształcenia	1. Psychospołeczne mechanizmy starzenia się człowieka (wykład 1 godz.)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	1) odrębności wieku starczego w zakresie psychiki (pamięć, uwaga i czas reakcji, intelekt, myślenie, uczenie się, emocje, motywacja i zmiany charakterologiczne). 2. Sytuacja społeczna (środowiskowa) ludzi starszych (wykład 1 godz.) 1) wdowieństwo, samotne zamieszkiwanie, osamotnienie; 2) spadek dochodów, zubożenie, pogorszenie standardu życia; 3) zmiana warunków życia i otoczenia osoby starszej (np. zamieszkanie w instytucji). 3. Problemy psychospołeczne osób starych (wykład 3 godz.) 1) przyczyny problemów; 2) problemy psychospołeczne osób starszych: samotność, lęk i niepokój, izolacja społeczna i wycofywanie się z kontaktów społecznych, wdowieństwo, odejście dzieci z domu, tzw. zespół pustego gniazda. 4. Komunikowanie się z człowiekiem w starszym wieku (ćwiczenia 4 godz.) 1) zasady prawidłowej komunikacji z osobami w starszym wieku: a) umiejętność nawiązywania kontaktu (odpowiedni klimat rozmowy, okazanie zainteresowania, wybór czasu i miejsca, zwrócenie uwagi na stan psychiczny); b) umiejętność komunikowania (komunikaty werbalne i niewerbalne, udzielanie odpowiedzi odnośnie do konkretnych zachowań, unikanie ocen, sądów, przekazywanie aktualnych informacji bezpośrednio pacjentowi bez pośrednictwa osób trzecich, formułowanie komunikatów, dobór języka, stylu wypowiedzi zrozumiałych dla starszej osoby); 2) problemy występujące w komunikowaniu się ludzi starszych: a) wpływ procesu starzenia na prawidłowe komunikowanie się (starzenie się narządu słuchu, narządu wzroku); b) zasady komunikacji w zaburzeniach funkcji poznawczych, depresji; c) terapeutyczne znaczenie różnych form kontaktu. 5. Znaczenie aktywizacji osób starszych (wykład 1 godz.) 1) formy aktywizacji ludzi starszych i udział pielęgniarstwa.
--	---

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	Literatura podstawowa: 1. Bień B., Doroszkiewicz H.: <i>Komunikacja ze starszym pacjentem – jak ją poprawić?</i> [w:] <i>Współczesne choroby cywilizacyjne</i>. Red. Szajda S.D., Waszkiewicz N., Zwierz K. Wydawnictwo: Wyższa Szkoła Zawodowa Ochrony Zdrowia TWP w Łomży, Łomża 2014, s. 15–38 2. Wieczorowska-Tobis K., Talarska D. (red.): <i>Geriatrya i pielęgniarstwo geriatryczne</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008 3. Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M. (red.): <i>Kompendium pielęgnowania pacjentów w starszym wieku</i>. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007 4. Wilczek-Rużyczka E.: <i>Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego</i>. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007 5. Szatur-Jaworska B., Błędowski P., Dziągiewska M.: <i>Podstawy gerontologii społecznej</i>. Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, Warszawa 2006
Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	Nie dotyczy.

MODUŁ III

Nazwa modułu	PODSTAWY ORGANIZACJI OPIEKI GERIATRYCZNEJ W POLSCE I NA ŚWIECIE
Cel kształcenia	Przekazanie wiedzy i przygotowanie do działań na rzecz zapewnienia podopiecznym potrzebnych świadczeń w warunkach instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych, poznanie instytucji świadczących usługi opieki nad osobami starszymi w Polsce i na świecie, zapoznanie z przepisami prawnymi oraz poznanie systemu opieki nad osobami starszymi w Polsce i innych krajach.
Efekty kształcenia dla modułu	W wyniku kształcenia uczestnik kursu: W zakresie wiedzy: W15. omawia podstawowe pojęcia i cele systemu opieki nad osobami starszymi oraz scharakteryzuje system organizacji opieki nad osobami starszymi w Polsce i na świecie; W16. omawia podstawowe założenia systemu opieki nad ludźmi w podeszłym wieku; W17. charakteryzuje system opieki nad osobami starszymi; W18. omawia organizacje świadczące opiekę nad osobami starszymi w Polsce; W19. przedstawia rodzaje i formy świadczeń opiekuńczych; W20. udziela porady i profesjonalnej pomocy osobie starszej i jej rodzinie w zakresie uzyskania niezbędnej pomocy instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej w obszarze usług opiekuńczych; W21. przedstawia korzyści wynikające ze współpracy z organizacjami świadczącymi pomoc osobom starszym; W22. przedstawia przepisy prawne dotyczące osób w starszym wieku i niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka w życiu osób starszych. W zakresie umiejętności potrafi: U10. korzystać z najważniejszych informacji dotyczących realizacji misji polityki opiekuńczej, organizacji systemów opieki nad osobami starszymi w Polsce i na świecie oraz działania tych systemów; U11. współpracować z organizacjami świadczącymi opiekę nad osobami starszymi; U12. ocenić jakość opieki z uwzględnieniem jej ciągłości i kompleksowości; U13. ocenić podstawowe problemy społeczne, dotyczące grup świadczeniobiorców objętych pomocą; U14. rozpoznać sytuacje wymagające realizowania misji polityki opiekuńczej; U15. scharakteryzować podstawowe zasady udzielania świadczeń opiekuńczych; U16. udzielić porady i profesjonalnej pomocy osobie starszej i jej rodzinie w zakresie uzyskania niezbędnej pomocy

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej w obszarze usług opiekuńczych nad osobami starszymi; U17. posługiwać się najistotniejszymi przepisami prawnymi dotyczącymi osób w starszym wieku i niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka w życiu osób starszych. W zakresie kompetencji społecznych: K1. szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece; K2. przestrzega praw pacjenta; K4. systematycznie wzbogaca swoją wiedzę zawodową i umiejętności w poprawie jakości opieki pielęgniarstwie; K6. przestrzega tajemnicy zawodowej; K7. krytycznie ocenia własne kompetencje w zakresie opieki nad osobami starszymi; K8. współpracuje z członkami zespołu opieki zdrowotnej, zachowując zasady etyki zawodowej i własne kompetencje; K13. wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę.
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków: 1. posiadają stopień naukowy co najmniej doktora oraz tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego albo studia podyplomowe w zakresie geriatrii; 3. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego lub kurs specjalistyczny w zakresie <i>Kompleksowa pielęgniarstwie opieka nad pacjentami z najczęstszymi schorzeniami wieku podeszłego</i>; 4. posiadają tytuł licencjata pielęgniarstwa i tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego; 5. posiadają specjalizację lekarską w dziedzinie geriatrii.
Wymagania wstępne	–

Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykład – 7 godz. Ćwiczenia – 3 godz.
---	---

Nakład pracy uczestnika kursu	Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 10 godz. • wykłady – 7 godz. • ćwiczenia – 3 godz. Praca własna uczestnika kursu: 20 godz. • przygotowanie się do wykładów – 5 godz. • przygotowanie się do ćwiczeń – 5 godz. • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 10 godz. Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 30 godz.
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład problemowy, praca w grupie, dyskusja dydaktyczna.
Stosowane środki dydaktyczne	Sprzęt multimedialny, formularze dokumentacji.
Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	W zakresie wiedzy: Kontrola bieżąca: odpowiedź ustna. Kontrola końcowa: Test jednokrotnego wyboru, min. 10 pytań zamkniętych (warunkiem zaliczenia jest uzyskanie 70% poprawnych odpowiedzi). W zakresie umiejętności: Przedstawienie osobie starszej i jej rodzinie informacji dotyczących uzyskania pomocy instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej w obszarze usług opiekuńczych. W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja – wykładowca, samoocena uczestnika kursu.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Treści modułu kształcenia	1. Podstawowe pojęcia i cele systemu opieki nad osobami starszymi (wykład 1 godz. oraz ćwiczenia 1 godz.) 1) definicje opieki nad osobami starszymi, jej cele i sposoby realizowania; 2) system opieki nad osobami starszymi w Polsce i na świecie; 3) założenia systemu opieki nad osobami w starszym wieku; 4) charakterystyka systemu opieki nad osobami w podeszłym wieku; 5) rodzaje i formy świadczeń opieki dedykowanej dla osób starszych. 2. Opieka nad osobami starszymi (wykład 2 godz.) 1) obszar działania opieki nad osobami starszymi; 2) efektywność opieki nad osobami starszymi; 3) jakość opieki nad osobami starszymi z uwzględnieniem zasady jej ciągłości i kompleksowości;
---------------------------	---

4) sposoby wdrażania zmian doskonalących system opieki.

3. Podstawy organizacji systemu oraz formy opieki nad osobami starszymi w Polsce (wykład 1 godz., ćwiczenia 2 godz.)

1) opieka sprawowana w systemie opieki zdrowotnej w ramach ubezpieczenia zdrowotnego w Narodowym Funduszu Zdrowia:

- a) POZ,
- b) zespół geriatryczny,
- c) hospitalizacja domowa,
- d) poradnie specjalistyczne,
- e) oddziały szpitalne o profilach: geriatrycznych, dla przewlekle chorych, medycyny paliatywnej, psychogeriatrycznym,
- f) zakłady opiekuńczo-lecznicze,
- g) zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze,
- h) szpital geriatryczny,
- i) hospicjum,
- j) pielęgnarska opieka długoterminowa w domu pacjenta,
- k) opieka nad pacjentem wentylowanym mechanicznie,
- l) problemy zdrowotne dotyczące osób starszych,
- m) zasady udzielania świadczeń zdrowotnych;

2) opieka sprawowana w systemie pomocy społecznej:

- a) opieka instytucjonalna w systemie pomocy społecznej realizowana w Domach Pomocy Społecznej (publicznych i niepublicznych),
- b) opieka półstacjonarna w systemie pomocy społecznej realizowana w Miejskim Dziennym Domu Pomocy Społecznej oraz w Ośrodkach Wsparcia dla Osób Starszych,
- c) opieka domowa w systemie pomocy społecznej – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze;

3) zmiany demograficzne wpływające na cele pomocy społecznej;

4) podstawowe problemy społeczne dotyczące grup świadczeniobiorców objętych pomocą;

5) zasady udzielania świadczeń opiekuńczych;

6) zakres i rodzaj świadczeń;

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	7) warunki udzielania świadczeń; 8) wymagania stawiane podmiotom świadczącym usługi. 4. Wybrane zasady funkcjonowania i standardy usług opieki długoterminowej działających w sektorach ochrony zdrowia i pomocy społecznej: domowej i instytucjonalnej oraz form pośrednich – mieszkania chronione, ośrodki dziennego pobytu (wykład 1 godz.) 1) porównanie zakresu usług; 2) standardy i procedury. 5. Przepisy prawne dotyczące osób w starszym wieku ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia praw człowieka w życiu osób starszych (wykład 2 godz.) 1) podstawowe prawa człowieka; 2) przepisy prawne dotyczące osób w starszym wieku; 3) prawo do bycia godnie traktowanym; 4) prawo do poszanowania życia prywatnego; 5) prawo i zdolność do stanowienia o sobie a ubezwłasnowolnienie.
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	Literatura podstawowa: 1. Wieczorowska-Tobis K., Talarska D. (red.): <i>Geriatrya i pielęgniarstwo geriatryczne. Podręcznik dla studiów medycznych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010 2. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.): <i>Modele opieki pielęgniarstwa nad chorym dorosłym. Podręcznik dla studiów medycznych</i> Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010 Literatura uzupełniająca: 1. Skolmowska E., Muszalik M., Kędziora-Kornatowska K. (red.): <i>Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej. Podręcznik dla studiów medycznych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010 2. Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M. (red.): <i>Kompendium pielęgnowania pacjentów w starszym wieku. Podręcznik dla studentów i absolwentów kierunku pielęgniarstwo</i>. Wydawnictwo Czelej, 2007

Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	Nie dotyczy.
---	--------------

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ IV

Nazwa modułu	ASPEKTY DEMOGRAFICZNO-SPOŁECZNE PROCESU STARZENIA SIĘ JEDNOSTKI I SPOŁECZEŃSTWA
Cel kształcenia	Zapoznanie uczestników kursu z aktualną sytuacją demograficzną osób w podeszłym wieku w Polsce i jej następstwami dla systemu opieki zdrowotnej i społecznej.
Efekty kształcenia dla modułu	W wyniku kształcenia uczestnik kursu: W zakresie wiedzy: W23. omawia sytuację demograficzną w Polsce; W24. wymienia przyczyny starzenia demograficznego; W25. charakteryzuje potrzeby medyczne i społeczne osób starszych; W26. wymienia następstwa starzenia się społeczeństwa dla systemu opieki zdrowotnej i społecznej; W27. charakteryzuje czynniki warunkujące zapotrzebowanie na opiekę pielęgniarzką. W zakresie umiejętności potrafi: U18. analizować dane demograficzne, epidemiologiczne, opierając się na źródłach statystycznych (roczniku demograficznym, danych GUS); U19. prognozować potrzeby zdrowotne osób starszych na podstawie zmieniającej się sytuacji demograficznej; U20. rozpoznać sytuację zdrowotną i społeczną osób w starszym wieku; U21. określić zapotrzebowanie na opiekę pielęgniarzką nad osobami starszymi. W zakresie kompetencji społecznych: K9. wykazuje postawę wnikliwości w analizowaniu potrzeb osób starszych; K10. wykazuje postawę zaangażowania w procesie planowania i organizacji opieki nad osobami starszymi.
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniając co najmniej jeden z warunków: 1. posiadają stopień naukowy co najmniej doktora oraz tytuł magistra pielęgniarstwa;

	2. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego albo studia podyplomowe w zakresie geriatrii; 3. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego lub kurs specjalistyczny w zakresie <i>Kompleksowa pielęgniarstwa opieka nad pacjentami z najczęstszymi schorzeniami wieku podeszłego</i>
--	---

	4. posiadają tytuł licencjata pielęgniarstwa i tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego; 5. posiadają specjalizację lekarską w dziedzinie geriatrii.
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykład – 7 godz. Ćwiczenia – 3 godz.
Nakład pracy uczestnika kursu	Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 10 godz. • wykłady – 7 godz. • ćwiczenia – 3 godz. Praca własna uczestnika kursu: 15 godz. • przygotowanie się do wykładów – 5 godz. • przygotowanie do ćwiczeń – 5 godz. • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 5 godz. Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 25 godz.
Stosowane metody dydaktyczne	Metody podające: wykład informacyjny. Metody problemowe: dyskusja dydaktyczna, ćwiczenia.
Stosowane środki dydaktyczne	Sprzęt multimedialny (rzutnik multimedialny, laptop, sprzęt audiowizualny).

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	W zakresie wiedzy: Kontrola ustna: odpowiedź ustna. Kontrola pisemna: zestaw pytań. Test jednokrotnego wyboru składający się z min. 10 pytań (warunkiem zaliczenia jest uzyskanie 70% poprawnych odpowiedzi). W zakresie umiejętności: Przedstawienie prognozy potrzeb osób starszych na podstawie sytuacji demograficznej. W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja – wykładowca, samoocena uczestnika kursu.
Treści modułu kształcenia	1. Przedziały wieku starszego: starość wczesna, późna, długowieczność (wykład 1 godz.) 1) pojęcie starości demograficznej (klasyfikacja ONZ, wg E. Rosseta). 2. Źródła wiedzy o populacji (szacunki odnośnie do struktury demograficznej na podstawie badań GUS, danych Biur Ewidencji Ludności) (wykład 2 godz., ćwiczenia 1 godz.) 1) ruch naturalny w Polsce. 3. Struktura społeczeństwa według kryterium wieku (wykład 1 godz.) 1) „podwójne starzenie”. 4. Główne przyczyny starzenia demograficznego (wykład 1 godz.) 1) liczba urodzeń; 2) umieralność; 3) wydłużenie okresu ludzkiego życia; 4) procesy migracyjne. 5. Następstwa starzenia demograficznego (wykład 1 godz.) 1) medyczne (zapotrzebowanie na leczenie, opiekę pielęgniarstwa, rehabilitację, leki, środki pomocnicze etc.); 2) społeczne (zapotrzebowanie na usługi socjalne, obciążenie opiekuna rodzinnego). 6. Potrzeby medyczne osób w starszym wieku (specyfika problemów zdrowotnych) (wykład 1 godz., ćwiczenia 1 godz.) 7. Potrzeby opiekuńcze (socjalne) osób w starszym wieku (ćwiczenia 1 godz.)

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	Literatura podstawowa: 1. Mossakowska M., Więcek A., Błędowski P.: <i>Aspekty medyczne, psychologiczne, socjologiczne i ekonomiczne starzenia się ludzi w Polsce</i>. Wydawnictwo Medyczne Termedia, Poznań 2012:11-23 2. Grodzicki T., Kocemba J., Skalska A.: <i>Geriatrya z elementami gerontologii ogólnej</i>. Wydawnictwo Via Medica, Gdańsk 2007 3. Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M. (red.): <i>Kompendium pielęgnowania pacjentów w starszym wieku</i>. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007 4. Doroszkiewicz H.: <i>Rola pielęgniarstwa rodzinnego w opiece nad osobami starszymi</i> [w:] Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M. (red.): <i>Kompendium pielęgnowania pacjentów w starszym wieku</i>. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007, s. 72–78 5. Szatur-Jaworska B., Błędowski P., Dziągiewska M.: <i>Podstawy gerontologii społecznej</i>. Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, Warszawa 2006
	6. Synak B.: <i>Polska starość</i>. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2003 Literatura uzupełniająca: 1. Rocznik demograficzny 2. Opracowania GUS
Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	Nie dotyczy.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ V

Nazwa modułu	WPROWADZENIE DO ZAGADNIĘĆ CAŁOŚCIOWEJ OCENY GERIATRYCZNEJ
Cel kształcenia	Zapoznanie uczestników kursu z założeniami wielowymiarowej oceny pacjenta w starszym wieku.
Efekty kształcenia dla modułu	W wyniku kształcenia uczestnik kursu: W zakresie wiedzy: W28. omawia istotę Całościowej Oceny Geriatrycznej (COG) jako standardu postępowania w geriatric; W29. charakteryzuje cel, strukturę i etapy procesu COG; W30. wymienia zasady oceny stanu funkcjonalnego osoby w starszym wieku; W31. wymienia elementy oceny pielęgniarstwa prowadzonej u osób starszych w procesie COG; W32. charakteryzuje zasady współpracy interdyscyplinarnej w procesie COG. W zakresie umiejętności potrafi: U22. zaplanować proces COG u osoby starszej; U23. dokonać oceny stanu somatycznego osoby starszej; U24. ocenić zdolność osoby starszej do wykonywania podstawowych i złożonych czynności życia codziennego (P-ADI i I-ADL); U25. zinterpretować uzyskane wyniki oceny; U26. współpracować z poszczególnymi praktykami w zespole interdyscyplinarnym. W zakresie kompetencji społecznych: K11. wykazuje postawę wnikliwości w przeprowadzaniu oceny stanu funkcjonalnego osób starszych; K12. współpracuje z pacjentem, jego rodziną i członkami zespołu terapeutycznego.

Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków: 1. posiadają stopień naukowy co najmniej doktora oraz tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego albo studia podyplomowe w zakresie geriatrii; 3. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego lub kurs specjalistyczny w zakresie <i>Kompleksowa pielęgniarstwa opieka nad pacjentami z najczęstszymi schorzeniami wieku podeszłego</i>; 4. posiadają tytuł licencjata pielęgniarstwa i tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego.
---	--

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykład – 3 godz. Ćwiczenia – 2 godz.
Nakład pracy uczestnika kursu	Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 5 godz. - wykłady – 3 godz. - ćwiczenia – 2 godz. Praca własna uczestnika kursu: 12 godz. - przygotowanie się do wykładów – 2 godz. - przygotowanie do ćwiczeń/seminarium – 5 godz. - opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 5 godz. Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 17 godz.
Stosowane metody dydaktyczne	Metody podające: wykład informacyjny. Metody problemowe: dyskusja dydaktyczna, metoda przypadku, ćwiczenia.
Stosowane środki dydaktyczne	Sprzęt multimedialny (rzutnik multimedialny, laptop, sprzęt audiowizualny). Kwestionariusze oceny osób starszych, testy.
Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	W zakresie wiedzy: Zaliczenie części teoretycznej w formie testu. Test jednokrotnego wyboru składający się z 10 pytań (warunkiem zaliczenia jest uzyskanie 70% poprawnych odpowiedzi). W zakresie umiejętności: Ocenienie zdolności osoby starszej do wykonywania podstawowych i złożonych czynności życia codziennego (P-ADI i I-ADL). W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja – wykładowca, samoocena uczestnika kursu.

Treści modułu kształcenia	1. Całościowa Ocena Geriatryczna – istota, cel, etapy, zasady przeprowadzania COG i poziomy interwencji (wykład 1 godz.) 2. Domeny COG: zdrowie fizyczne, zdrowie psychiczne, sytuacja socjalno-środowiskowa (wykład 2 godz.) 3. Zadania poszczególnych członków zespołu i zasady współpracy w procesie COG (ćwiczenia 2 godz.)
---------------------------	--

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	Literatura podstawowa: 1. Bień B.: <i>Ocena stanu funkcjonalnego</i> [w:] <i>Higiena</i>. Karczewski J. (red.). Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002 2. Bień B., Wojszel B.Z.: <i>Kompleksowa ocena geriatryczna</i> [w:] <i>Kompendium pielęgnowania pacjentów w starszym wieku</i>. Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M. (red.). Wydawnictwo Czelej, Lublin 2009 3. Skalska A.: <i>Kompleksowa ocena geriatryczna</i> [w:] <i>Geriatry z elementami gerontologii ogólnej</i>. Grodzicki T., Kocemba J., Skalska A. (red.). Wydawnictwo Via Medica, Gdańsk 2007 4. Wieczorowska-Tobis K., Talarska D. (red.): <i>Geriatry i pielęgniarstwo geriatryczne</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008 Literatura uzupełniająca: 1. Kostka T., Borowiak E., Kołomecka M.: <i>Całościowa ocena geriatryczna</i>. „Lekarz Rodzinny”, 2007; (3): 9–16
Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	Nie dotyczy.

MODUŁ VI

Nazwa modułu	OPIEKA PIELĘGNIARSKA W WYBRANYCH SCHORZENIACH WIEKU PODESZŁEGO
Cel kształcenia	Uaktualnienie wiedzy na temat patologii i wybranych schorzeń najczęściej występujących w wieku podeszłym. Przygotowanie pielęgniarki do sprawowania holistycznej opieki nad pacjentami geriatrycznymi w wybranych schorzeniach diagnozowanymi u seniorów.
Efekty kształcenia dla modułu	W wyniku kształcenia uczestnik kursu: W zakresie wiedzy: W33. przedstawia epidemiologię wybranych schorzeń występujących u osób w podeszłym wieku; W34. charakteryzuje patologie występujące w starości; W35. opisuje odrębności przebiegu patologii występujących u osób starszych; W36. różnicuje choroby występujące w starości i występujące ze starzenia; W37. charakteryzuje typowe cechy pacjentów geriatrycznych; W38. opisuje zjawiska polipragmazji i politerapii; W39. charakteryzuje istotę holistycznego podejścia do chorych z różnorodnymi patologiami wieku podeszłego; W40. omawia cele i zasady całościowej opieki geriatrycznej; W41. różnicuje zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentami geriatrycznymi; W42. opisuje wybrane wielkie zespoły geriatryczne; W43. charakteryzuje odrębności patologii układu krążenia u osób w podeszłym wieku; W44. opisuje specyfikę postępowania pielęgniarskiego w wybranych patologiach układu krążenia u pacjentów geriatrycznych; W45. omawia odrębności patologii układu oddechowego u osób w podeszłym wieku; W46. charakteryzuje specyfikę postępowania pielęgniarskiego w wybranych patologiach układu oddechowego u pacjentów geriatrycznych; W47. wymienia odrębności patologii układu pokarmowego u osób w podeszłym wieku; W48. opisuje specyfikę postępowania pielęgniarskiego w wybranych patologiach układu pokarmowego u pacjentów geriatrycznych; W49. charakteryzuje odrębności patologii układu nerwowego u osób w podeszłym wieku; W50. opisuje specyfikę postępowania pielęgniarskiego w wybranych patologiach układu nerwowego u pacjentów w podeszłym wieku;

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- W51. omawia odrębności patologii układu endokrynologicznego u osób w podeszłym wieku;
- W52. charakteryzuje specyfikę postępowania pielęgniarstwa w wybranych patologiach układu endokrynologicznego u pacjentów w podeszłym wieku;
- W53. wymienia odrębności patologii układu moczowego u osób w podeszłym wieku;
- W54. opisuje specyfikę postępowania pielęgniarstwa w wybranych patologiach układu moczowego u pacjentów geriatrycznych;
- W55. charakteryzuje odrębności patologii układu ruchu u osób w podeszłym wieku;
- W56. opisuje specyfikę postępowania pielęgniarstwa w wybranych patologiach układu ruchu u osób w wieku podeszłym;
- W57. charakteryzuje odrębności patologii będących skutkiem starzenia się skóry;
- W58. opisuje specyfikę postępowania pielęgniarstwa w wybranych patologiach skóry u pacjentów w wieku podeszłym;
- W59. przedstawia odrębności patologii narządów zmysłów u osób w podeszłym wieku;
- W60. opisuje specyfikę postępowania pielęgniarstwa w wybranych patologiach narządu zmysłów.
- W zakresie umiejętności potrafi:**
- U27. gromadzić w sposób celowy i planowy informacje o chorych w podeszłym wieku; U28. postrzegać w sposób holistyczny pacjentów objętych opieką geriatryczną;
- U29. rozpoznać typowe zachowania i uwarunkowania zdrowia odbiorców opieki w podeszłym wieku; U30. dokumentować sytuację zdrowotną pacjentów objętych opieką geriatryczną;
- U31. formułować diagnozę pielęgniarstwa pacjentów w podeszłym wieku, opierając się na pomiarach parametrów, wynikach testów i skal do oceny stanu chorego;
- U32. zaplanować specyficzną opiekę pielęgniarstwa uwzględniającą holistyczne podejście do chorego niezbędne w opiece geriatrycznej;
- U33. wdrażać zaplanowane interwencje pielęgniarstwa, realizując opiekę pielęgniarstwa u pacjentów geriatrycznych;
- U34. dostosować interwencje pielęgniarstwa do potrzeb, rozpoznawanych problemów i występujących patologii u pacjentów w podeszłym wieku.
- W zakresie kompetencji społecznych:**
- K1. szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece; K2. przestrzega praw pacjenta;

	K3. przestrzega zasad etyki zawodowej; K4. systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i umiejętności w poprawie jakości opieki pielęgniarstwie; K5. wykaże postawę empatii w kontakcie z osobą w starszym wieku; K6. przestrzega tajemnicy zawodowej; K10. wykaże postawę zaangażowania w procesie planowania i organizacji opieki nad osobami starszymi; K12. współpracuje z pacjentem, jego rodziną i członkami zespołu terapeutycznego; K13. wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę; K14. współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej.
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków: 1. posiadają stopień naukowy co najmniej doktora oraz tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego albo studia podyplomowe w zakresie geriatry; 3. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego lub kurs specjalistyczny w zakresie <i>Kompleksowa pielęgniarstwie opieka nad pacjentami z najczęstszymi schorzeniami wieku podeszłego</i>; 4. posiadają tytuł licencjata pielęgniarstwa i tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego.
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykłady – 50 godz. Ćwiczenia – 10 godz.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Nakład pracy uczestnika kursu	Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 60 godz. - wykłady – 50 godz. - ćwiczenia – 10 godz. Praca własna uczestnika kursu: 15 godz. - przygotowanie się do wykładów – 5 godz. - przygotowanie do ćwiczeń/seminarium – 5 godz. - opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 5 godz. Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 75 godz.
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, dyskusja dydaktyczna, praca w grupach, analiza studium przypadku, pokaz, wyjaśnianie, pokaz z objaśnianiem, ćwiczenia,
Stosowane środki dydaktyczne	Rzutnik multimedialny, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, algorytmy/standardy/procedury medyczne, skale, testy do oceny stanu pacjenta.

Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	W zakresie wiedzy: Test obejmujący 20 pytań jednokrotnego wyboru. Kryteria uzyskania zaliczenia: – obecność obowiązkowa na zajęciach; – uzyskanie 70% prawidłowych odpowiedzi. W zakresie umiejętności: Sprawdzian praktyczny, opracowanie i wdrożenie indywidualnego planu opieki dla pacjenta z określonym schorzeniem. W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja 360 stopni.
Treści modułu kształcenia	1. Choroby i chorowanie w starości; (wykład 9 godz.) 1) ogólna charakterystyka schorzeń występujących u osób w podeszłym wieku; 2) specyfika patologii w starości; 3) choroby występujące w starości (<i>in aging</i>) i ze starzenia się (<i>of aging</i>); 4) wielochorobowość (polipatologia) – typowa cecha pacjentów geriatrycznych; 5) polipragmazja i politerapia – zjawiska powszechne w terapii osób w podeszłym wieku. 2. Całościowa opieka geriatryczna; (wykład 6 godz., ćwiczenia 4 godz.) 1) holistyczna ocena stanu pacjenta geriatrycznego jako niezbędny element w opiece nad seniorem; 2) cele i zasady całościowej opieki geriatrycznej; 3) zadanie pielęgniarki w opiece nad chorymi. 3. Wybrane wielkie zespoły geriatryczne; (wykład 10 godz.) 1) niesprawność ruchowa; 2) zespół słabości (<i>frailty</i>), upadki i zaburzenia lokomocji; 3) nietrzymanie moczu i stolca; 4) otępienie, depresja. 4. Wybrane stany chorobowe. Specyfika chorobowości u starszych pacjentów. (wykład 25 godz., ćwiczenia 6 godz.) 1) układ krążenia: a) odrębności przebiegu patologii w starości w układzie krążenia, b) najczęstsze układowe stany chorobowe: – nadciśnienie tętnicze, – miażdżyca,

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	c) specyfika postępowania pielęgniarstwa w wybranych patologich układu krążenia; 2) układ oddechowy: a) odrębności przebiegu patologii w starości w układzie oddechowym, b) najczęstsze układowe stany chorobowe: – choroby obturacyjne, – zapalenia płuc, – astma oskrzelowa,
--	--

	c) specyfika postępowania pielęgniarstwa w wybranych patologiach układu oddechowego; 3) układ pokarmowy: a) odrębności przebiegu patologii w starości w układzie pokarmowym, b) najczęstsze układowe stany chorobowe: — schorzenia przełyku – choroba refluksowa, przepuklina rozworu przełykowego, — schorzenia żołądka – przewlekłe zapalenie żołądka, choroba wrzodowa, c) specyfika postępowania pielęgniarstwa w wybranych patologiach układu pokarmowego; 4) układ nerwowy: a) odrębności przebiegu patologii w starości w układzie nerwowym, b) najczęstsze układowe stany chorobowe: — choroba Parkinsona, — choroby naczyniowe mózgu, c) specyfika postępowania pielęgniarstwa w wybranych patologiach układu nerwowego; 5) układ endokrynologiczny: a) odrębności przebiegu patologii w starości w układzie endokrynologicznym, b) najczęstsze układowe stany chorobowe: — cukrzyca, c) specyfika postępowania pielęgniarstwa w wybranych patologiach układu endokrynologicznego; 6) układ moczowy: a) odrębności przebiegu patologii w starości w układzie moczowym, b) najczęstsze układowe stany chorobowe: — zakażenia układu moczowego, — choroby gruczołu krokowego, c) specyfika postępowania pielęgniarstwa w wybranych patologiach układu moczowego; 7) układ ruchu: a) odrębności przebiegu patologii w starości w układzie ruchu, b) najczęstsze układowe stany chorobowe: — choroby zwyrodnieniowe stawów,
--	---

	c) specyfika postępowania pielęgniarstwa w wybranych patologiach układu ruchu; 8) skóra: a) cechy kliniczne i znamiona skóry starczej, b) najczęstsze układowe stany chorobowe: — łojotokowe zapalenie skóry, — choroby alergiczne skóry, — stany przedrakowe i nowotwory skóry, c) specyfika postępowania pielęgniarstwa w wybranych zmianach starczych i schorzeniach skóry; 9) narządy zmysłów: a) odrębności przebiegu patologii w starości dotyczące narządów zmysłów, b) najczęstsze układowe stany chorobowe dotyczące wzroku: — zaćma, jaskra, — starcze zwyrodnienie plamki (<i>AMD age-related macular degeneration</i>), c) układowe stany chorobowe dotyczące słuchu: — głuchota starcza (<i>presbycusis</i>), d) specyfika postępowania pielęgniarstwa w wybranych patologiach narządu wzroku i słuchu.
--	---

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu

Literatura:

1. Biercewicz M., Szewczyk M.T., Ślusarz R.: *Pielęgniarstwo w geriatrici. Wybrane zagadnienia z zakresu pielęgniarstw specjalistycznych*. BORGIS, Warszawa, 2006
2. Grodzicki T., Kocemba J., Skalska A. (red.): *Geriatrica z elementami gerontologii ogólnej*. Via Medica, Gdańsk 2006
3. Jabłoński L. (red.): *Podstawy gerontologii i wybrane zagadnienia z geriatrici*. Wydawnictwo Czelej 2000
4. Jurkowska G., Łagoda K. (red.): *Pielęgniarstwo internistyczne. Podręcznik dla studiów medycznych*. PZWL, Warszawa 2011
5. Kaszuba D., Nowicka A.: *Pielęgniarstwo kardiologiczne. Podręcznik dla studiów medycznych*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011
6. Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M. (red.): *Kompendium pielęgnowania pacjentów w starszym wieku*. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007
7. Wieczorowska-Tobis K., Talarska D.: *Geriatrica i pielęgniarstwo geriatriczne. Podręcznik dla studiów medycznych*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009

MODUŁ VII

Nazwa modułu	WYBRANE PROBLEMY OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ NAD CZŁOWIEKIEM PRZEWLEKLE CHORYM I NIEPEŁNOSPRAWNYM
Cel kształcenia	Przekazanie wiedzy i kształtowanie umiejętności z zakresu opieki pielęgniarstwa nad człowiekiem w wieku podeszłym, przewlekle chorym i niepełnosprawnym zgodnie z ustalonym programem rehabilitacji.
Efekty kształcenia dla modułu	W wyniku kształcenia uczestnik kursu: W zakresie wiedzy: W61. omawia podstawowe pojęcia z zakresu pielęgnowania oraz rehabilitacji osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych; W62. określa skalę zjawiska niesprawności wśród osób starszych w Polsce; W63. charakteryzuje czynniki ryzyka chorób przewlekłych; W64. przedstawia tryb orzekania o niepełnosprawności; W65. omawia etiopatogenezę schorzeń przewlekłych i urazów, będących przyczyną niepełnosprawności u osób starszych w obrębie: narządu ruchu, układu oddechowego, układu krążenia, skóry, układu nerwowego, zmysłów; W66. przedstawia zastosowanie dostępnych w praktyce pielęgniarstwa skal i narzędzi oceny funkcjonalnej i zapotrzebowania na opiekę dla pacjenta starszego, przewlekle chorego/niepełnosprawnego; W67. omawia mechanizmy adaptacji pacjenta do choroby przewlekłej, niepełnosprawności; W68. omawia zakres współpracy pielęgniarki w ramach zespołu terapeutycznego i przygotowania starszego pacjenta przewlekle chorego, niepełnosprawnego do samoopieki; W69. przedstawia metody i techniki usprawniania osoby w starszym wieku w wybranych jednostkach chorobowych; W70. charakteryzuje na poziomie narządowym następstwa długotrwałego unieruchomienia; W71. charakteryzuje rolę pielęgniarki w profilaktyce powikłań wynikających z unieruchomienia: ze strony układu oddechowego, krążenia, ruchu, moczowego, skóry, nerwowego, pokarmowego; W72. omawia techniki układania, uruchamiania oraz aktywizowania pacjentów niepełnosprawnych i chorych przewlekle; W73. omawia założenia opieki krótko- i długoterminowej nad starszym pacjentem przewlekle chorym i niepełnosprawnym; W74. określa przyczyny i trudności w komunikacji z osobą starszą przewlekle chorą/niepełnosprawną sensorycznie;

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	W75. omawia sposoby wsparcia starszego pacjenta przewlekle chorego/niepełnosprawnego i jego rodziny; W76. dobiera metody edukacji osób w wieku podeszłym i ich rodzin/opiekunów w zakresie samoopieki i samopielęgancji w chorobach przewlekłych. W zakresie umiejętności potrafi: U35. gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonać ewaluacji wyników opieki nad pacjentem przewlekle chorym, niepełnosprawnym; U36. zakwalifikować chorego przewlekle, niepełnosprawnego do odpowiedniej kategorii opieki pielęgniarstwa, w zależności od stopnia wydolności funkcjonalnej; U37. wykorzystać dostępne w praktyce pielęgniarstwa skale służące do oceny sprawności funkcjonalnej; U38. przeprowadzić pomiary oraz dokonać interpretacji przeprowadzonych pomiarów; U39. interpretować objawy chorobowe; U40. różnicować reakcje chorego na chorobę przewlekłą, niepełnosprawność z uwzględnieniem wieku i stanu zdrowia; U41. oszacować zapotrzebowanie osoby starszej na opiekę profesjonalną lub/i nieprofesjonalną; U42. współdziałać w ramach interdyscyplinarnego zespołu terapeutycznego; U43. prowadzić profilaktykę powikłań wynikających z unieruchomienia; U44. stosować rehabilitację przyłóżkową i usprawnianie ruchowe starszego pacjenta przewlekle chorego, niepełnosprawnego oraz aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; U45. stosować ergonomiczne zasady i techniki przemieszczania pacjentów niepełnosprawnych; U46. przygotować starszego pacjenta lub/i jego rodzinę/opiekunów, współpracowników do posługiwania się sprzętem pomocniczym, pielęgnacyjno-rehabilitacyjnym oraz środkami pomocniczymi; U47. komunikować się w ramach procesu terapeutycznego z osobą starszą niepełnosprawną sensorycznie; U48. wdrażać działania edukacyjne ukierunkowane na samoopiekę i samopielęgancję starszych pacjentów przewlekle chorych i osób niepełnosprawnych; U49. przygotować starszego pacjenta ze schorzeniami przewlekłymi/niepełnosprawnego i jego bliskich do samoopieki i samopielęgancji w warunkach domowych;
--	--

	U50. dokumentować przebieg procesu pielęgnowania nad osobą w podeszłym wieku przewlekle chorą, niepełnosprawną. W zakresie kompetencji społecznych:
--	--

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	K1. szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece; K4. systematycznie wzbogaca swoją wiedzę zawodową i umiejętności w poprawie jakości opieki pielęgniarstwa; K5. wykazuje postawę empatii w kontakcie z osobą w starszym wieku; K6. przestrzega tajemnicy zawodowej; K13. wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę.
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków: 1. posiadają stopień naukowy co najmniej doktora oraz tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego albo studia podyplomowe w zakresie geriatry; 3. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego lub kurs specjalistyczny w zakresie <i>Kompleksowa pielęgniarstwa opieka nad pacjentami z najczęstszymi schorzeniami wieku podeszłego</i>; 4. posiadają tytuł licencjata pielęgniarstwa i tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego.
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykład – 35 godz.

Nakład pracy uczestnika kursu	Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 35 godz. • wykład –35 godz. Praca własna uczestnika kursu: 35 godz. • przygotowanie się do wykładów – 5 godz. • przygotowanie materiałów do edukacji zdrowotnej pacjenta – 10 godz. • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 20 godz.
--------------------------------------	--

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 70 godz.
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład problemowy, dyskusja dydaktyczna, opisy przypadków klinicznych, pakiety edukacyjne, instruktaż,
Stosowane środki dydaktyczne	Sprzęt multimedialny (rzutnik multimedialny, komputer, wskaźnik). Zestaw narzędzi do prowadzenia zajęć warsztatowo-seminaryjnych (pakiety skal i narzędzi oceny, broszury informacyjne, opisy studium przypadków).
Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	W zakresie wiedzy: Kontrola bieżąca: odpowiedź ustna. Kontrola końcowa: Test składa się z 15 pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 70% pytań zaliczeniowych. W zakresie umiejętności: Podczas zajęć stażowych umiejętności zostaną sprawdzone poprzez zaliczenie poszczególnych świadczeń zdrowotnych oraz opracowanie planu opieki dla wybranego pacjenta przewlekle chorego lub niepełnosprawnego zgodnie z zasadami procesu pielęgnowania. W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja 360 stopni.
Treści modułu kształcenia	1. Podstawowe informacje i pojęcia z zakresu niepełnosprawności i pielęgnowania przewlekle chorych: definicje niepełnosprawności, stopnie i rodzaje niepełnosprawności, przyczyny niepełnosprawności i chorób przewlekłych u osób w wieku podeszłym. Rehabilitacja – definicje pojęcia, modele, rodzaje i zadania. Zagadnienia dotyczące orzekania o niepełnosprawności. Organizacja opieki instytucjonalnej i nieinstytucjonalnej dla osób starszych, przewlekle chorych i niepełnosprawnych w Polsce i w Europie. (wykład 3 godz.) 2. Rola i zadania pielęgniarki jako członka zespołu terapeutycznego w sprawowaniu opieki nad starszym pacjentem, przewlekle chorym i niepełnosprawnym. Metody oceny stopnia sprawności, wydolności samoobsługowej oraz zapotrzebowania na opiekę starszej osoby przewlekle chorej, niepełnosprawnej, z wykorzystaniem stosowanych w praktyce

	pielęgniarskiej skal i narzędzi oceny (skala Barthel, skala ADL i IADL, arkusze kategoryzacji pielęgniarskiej, oceny potrzeb, np. kwestionariusz CANE). Udział pielęgniarki w procesie adaptacji psychicznej, fizycznej i społecznej starszego pacjenta do choroby przewlekłej, niepełnosprawności. (wykład 4 godz.) 3. Postępowanie profilaktyczne i zadania pielęgniarki w odniesieniu do starszych pacjentów z ryzykiem
--	--

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	wystąpienia powikłań z unieruchomienia: odleżyn, zapaleń płuc, przykurczy i zaników mięśniowych, powikłań zakrzepowozatorowych, zakażeń dróg moczowych, zapań, zaburzeń nastroju. Edukacja starszego pacjenta przewlekle chorego lub/i jego rodziny w zakresie profilaktyki powikłań z unieruchomienia, wskazanie działań zmniejszających następstwa wymienionych powikłań. (wykład 4 godz.) 4. Pielęgowanie i udział pielęgniarki w procesie rehabilitacji starszych pacjentów z przewlekłymi chorobami układu ruchu: chorobą zwyrodnieniową stawów i kręgosłupa, osteoporozą, reumatoidalnym zapaleniem stawów. Zapobieganie hipokinezji. Edukacja rodziny/opiekunów starszego chorego w zakresie sprawowania opieki w warunkach domowych. (wykład 4 godz.) 5. Udział pielęgniarki w procesie pielęgowania i rehabilitacji starszych chorych z przewlekłymi schorzeniami układu nerwowego, w szczególności: z otępieniem, chorobą Parkinsona, po udarach mózgu. Aspekty pielęgowania i usprawniania starszych pacjentów z wymienionymi schorzeniami. (wykład 4 godz.) 6. Zadania pielęgniarki w opiece nad starszym pacjentem po amputacji kończyny. Wskazania do amputacji kończyny w wieku podeszłym. Udział pielęgniarki w opiece i rehabilitacji: pielęgnacja i rehabilitacja kikuta kończyny, metody zachowawcze przygotowujące kikut kończyny do zaprotezowania (hartowanie, kształtowanie kikuta). Pomoc osobie starszej w zakresie posługiwania się zalecanym sprzętem ortopedyczno-rehabilitacyjnym (protezami). (wykład 4 godz.) 7. Udział pielęgniarki w usprawnianiu, w doskonaleniu lokomocji i samoobsługi przewlekle chorych, niepełnosprawnych osób starszych. Techniki przenoszenia i asekuracji osób niesprawnych, techniki pionizacji i nauki chodu. Sprzęt rehabilitacyjny ułatwiający lokomocję (parapodia, chodziki, balkoniki itp.). Sprzęt pomocniczy wykorzystywany do przemieszczania pacjenta (np. podnośniki transportowo-kąpielowe), sprzęt ułatwiający pielęgnację osoby leżącej, sprzęt ułatwiający korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych, ułatwiający podstawowe czynności samoobsługowe. (wykład 4 godz.) 8. Metody aktywizacji osoby starszej niesprawnej ruchowo: optymalizacja sprawności w zakresie funkcji motorycznych, koordynacji psycho-ruchowej, aktywności społecznej, wykorzystania czasu wolnego oraz rozwijanie zainteresowań w ramach terapii zajęciowej. Pomoc osobie w wieku podeszłym w podtrzymywaniu aktywności poznawczej (zachęcanie w miarę możliwości do trenowania procesów pamięciowych,
--	---

	kojarzeniowych, podtrzymywania kontaktów z otoczeniem, oglądania, czytania, rozwiązywania zadań, gier czy pisania). Aktywizacja osoby starszej w zakresie samoobsługi. (wykład 4 godz.) 9. Udział pielęgniarstwa w opiece nad osobą starszą z niepełnosprawnością sensoryczną. Zasady poprawnej
--	---

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	komunikacji ze starszym pacjentem i jego rodziną. Opieka, przewodnictwo oraz sposoby komunikowania się z osobą starszą niedowidzącą lub niewidomą, niedosłyszącą lub niesłyszącą, głuchoniemą, głuchoniewidomą, z zaburzeniami funkcji poznawczych (metoda zorientowania na rzeczywistość, metoda walidacji). Wykorzystanie alternatywnych metod komunikacji. (wykład 4 godz.)
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	Literatura obowiązująca: 1. Strugała M., Talarska D. (red.): <i>Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013 2. Kiwerski J. (red.): <i>Rehabilitacja medyczna</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005 3. Kędziora-Kornatowska K., Muszaliak M., Skolmowska E.: <i>Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010 4. Talarska D., Wieczorowska-Tobis K., Szwajkiewicz E.: <i>Opieka nad osobami przewlekle chorymi, w wieku podeszłym i niesamodzielnymi. Podręcznik dla opiekunów medycznych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009 5. Wieczorowska-Tobis K., Talarska D.: <i>Geriatrya i pielęgniarstwo geriatryczne</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008 6. Kędziora-Kornatowska K., Muszaliak M.: <i>Kompendium pielęgnowania pacjentów w starszym wieku</i>. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007 7. Szewczyk M.T., Jawień A.: <i>Leczenie ran przewlekłych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012 Literatura uzupełniająca: 1. Jaracz K., Kazubski W.: <i>Pielęgniarstwo neurologiczne. Podręcznik dla studiów medycznych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008. 2. Krakowiak P., Krzyżanowski D., Modlińska A.: <i>Przewlekle chory w domu</i>. Fundacja Hospicyjna, 2011 3. Górna K., Jaracz K., Rybakowski J.: <i>Pielęgniarstwo psychiatryczne. Podręcznik dla studiów medycznych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012 4. Mikołajewska E.: <i>Osoba ciężko chora lub niepełnosprawna w domu. Poradnik dla opiekunów</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008 5. Przeździecki B., Nyka W.: <i>Zastosowanie kliniczne protez, ortez i środków pomocniczych</i>. Wydawnictwo Via Medica, Gdańsk 2008 6. Rosińczuk-Tonderys J., Uchmanowicz I.: <i>Chory przewlekle. Aspekty pielęgnacyjne, rehabilitacyjne, terapeutyczne</i>. Wydawnictwo Med.

	Pharm, 2
--	----------

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ VIII

Nazwa modułu	WYBRANE PROBLEMY OPIEKI PALIATYWNEJ W GERIATRII
Cel kształcenia	Przekazanie podstaw aktualnej wiedzy dotyczącej umiejętności planowania, opieki oraz zaspokajania złożonych potrzeb osób starszych chorujących na nieuleczalne, postępujące choroby ze szczególnym uwzględnieniem zaawansowanej choroby nowotworowej oraz przedstawienie metod wspomagania pacjentów podczas choroby i zaznajomienie się ze sposobami wspierania rodzin pacjentów zarówno podczas choroby osoby starszej, jak i po jej śmierci, w okresie żałoby.
Efekty kształcenia dla modułu	W wyniku kształcenia uczestnik kursu: W zakresie wiedzy: W77. omawia podstawy specyfiki opieki paliatywnej i jej formy organizacyjne; W78. przedstawia najważniejsze priorytety pielęgnacyjne w opiece paliatywnej; W79. charakteryzuje podstawowe zasady zapewnienia choremu ciągłości opieki paliatywnej; W80. omawia główne zasady współpracy z zespołem interdyscyplinarnym oraz sposoby minimalizowania somatycznych i psychologicznych skutków terminalnej fazy choroby; W81. przedstawia podstawowe sposoby oceny wiedzy chorego na temat własnej choroby oraz technikę przekazywania niepomyślnych informacji pacjentowi; W82. przedstawia najważniejsze zasady prowadzenia rozmowy z chorym lub rodziną na temat śmierci; W83. omawia najistotniejsze sposoby wzmacniania potrzeby niezależności u chorego; W84. przedstawia kluczowe zasady szanowania prywatności pacjenta, jego przekonań religijnych i kulturowych; W85. charakteryzuje najistotniejsze reakcje chorego i jego rodziny oraz sposoby reagowania na nie wzależności od sytuacji; W86. przedstawia zasadnicze informacje dotyczące zmienności zachowań chorego i jego rodziny; W87. przedstawia podstawowe informacje dotyczące faz umierania, oznak zbliżającej się śmierci oraz sposobów zapewnienia wsparcia osobie umierającej oraz jej bliskim, jak również zasady zaopatrzenia zmarłego; W88. przedstawia najistotniejsze informacje dotyczące mechanizmu powstawania i klasyfikacji bólu, sposoby rozpoznawania bólu, również u pacjentów z zaburzeniami poznawczymi;

	W89. omawia najważniejsze zespoły bólowe występujące w starości; W90. charakteryzuje podstawowe strategie leczenia bólu: metody nefarmakologiczne, leki przeciwbólowe i wspomagające oraz klasyfikację środków przeciwbólowych według zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia (WHO);
	W91. charakteryzuje zasadnicze zasady podawania środków przeciwbólowych i drogi ich podawania; W92. omawia najczęściej występujące w podeszłym wieku nowotwory, różnicuje ich objawy oraz omawia proces pielęgnowania pacjenta ze specyficznymi objawami w przebiegu choroby nowotworowej; W93. przedstawia zarys aspektu psychologicznego chorób onkologicznych; W94. omawia podstawowe zasady pielęgnacji chorego z dolegliwościami występującymi w terminalnej fazie choroby. W zakresie umiejętności potrafi: U51. korzystać z najistotniejszych informacji dotyczących form organizacji opieki paliatywnej w Polsce; U52. współpracować z organizacjami świadczącymi opiekę paliatywną; U53. ocenić jakość świadczonej opieki paliatywnej z uwzględnieniem jej ciągłości i kompleksowości; U54. rozpoznać najważniejsze sytuacje wymagające realizowania misji opieki paliatywnej; U55. stosować najistotniejsze standardy opieki paliatywnej; U56. stosować podstawowe zasady udzielania świadczeń opiekuńczych w opiece paliatywnej; U57. posługiwać się podstawami wiedzy tanatologicznej: język śmierci (eufemizmy, medykalizacja), fazy umierania, oznaki śmierci, śmierć kliniczna, biologiczna, śmierć nagła, śmierć poprzedzona fazą terminalną choroby, religijne i kulturowe obrzędy dotyczące śmierci i pochówku, zmiany postaw wobec śmierci; U58. realizować podstawowe priorytety opieki paliatywnej: dbać o jakość życia w opiece terminalnej, asystować i współodczuwać, nieść pomoc duchową, towarzyszyć w umieraniu; U59. rozpoznać najistotniejsze somatyczne objawy bólu, ocenić jego natężenie, łagodzić ból występujący u pacjentów paliatywnych; U60. realizować podstawowe zadania pielęgnacyjne u chorych z zaawansowaną chorobą terminalną: chorobami nowotworowymi, chorobami układu krążenia, chorobami układu oddechowego, chorobami układu pokarmowego, chorobami nerek, chorobami neurologicznymi; U61. rozpoznać i łagodzić najistotniejsze dolegliwości ze strony układu krążenia: duszność, kaszel, obrzęki; U62. rozpoznać i udzielić podstawowej pomocy w dolegliwościach ze strony układu oddechowego: kaszel, duszność, krwiotłucie, krwotok z płuc, rzęzenie przedśmiertne; U63. rozpoznać i udzielić podstawowej pomocy w dolegliwościach ze strony układu pokarmowego: nudności, wymioty, czkawka, krwotok z przewodu pokarmowego, niedrożność przewodu pokarmowego, zaparcia, biegunka, nietrzymanie stolca, kacheksja, anoreksja, zespół uciśniętego żołądka, odwodnienie, wodobrzusze; U64.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	rozpoznać i udzielić podstawowej pomocy w dolegliwościach ze strony układu moczowo-płciowego: nietrzymanie moczu, zatrzymanie moczu, niedrożność cewki moczowej lub moczowodów, bolesne kurcze
	pęcherza, krwawienie z dróg moczowych, krwawienie z dróg rodnych, niewydolność nerek u chorego z nieuleczalną chorobą; U65. rozpoznać i udzielić podstawowej pomocy w dolegliwościach ze strony skóry, tkanki podskórnej i błon śluzowych: świąd, nadmierne pocenie, obrzęk limfatyczny, owrzodzenie nowotworowe, przetoki, odleżyny; U66. rozpoznać i udzielić podstawowej pomocy w dolegliwościach neuropsychicznych: depresji, otępieniu i powikłaniach neurologicznych w przebiegu chorób nowotworowych; U67. rozpoznać i udzielić podstawowej pomocy w stanach nagłych w opiece paliatywnej: lęku, pobudzeniu, majaczeniu, drgawkach, ostrym bólu, ostrej duszności, ostrym zespole lękowym przebiegającym z dusznością, krwotoku, złamaniach patologicznych, zapaleniu płuc, zespole żyły głównej górnej, agonii; U68. realizować najistotniejsze zadania pielęgnacyjne we współpracy z interdyscyplinarnym zespołem opieki paliatywnej; U69. udzielić profesjonalnej pomocy pacjentowi i jego rodzinie w zakresie uzyskania niezbędnej pomocy instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej w obszarze usług medycznych i świadczeń socjalnych; U70. posługiwać się najważniejszymi przepisami prawnymi dotyczącymi osób wymagających opieki paliatywnej, ze szczególnym uwzględnieniem praw osób starszych; U71. zapewnić podstawowe wsparcie psychospołeczne i duchowe rodzinie w okresie umierania pacjenta i żałoby po jego śmierci. W zakresie kompetencji społecznych: K1. szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece; K2. przestrzega praw pacjenta; K4. systematycznie wzbogaca swoją wiedzę zawodową i umiejętności w poprawie jakości opieki pielęgniarstwa; K6. przestrzega tajemnicy zawodowej; K7. krytycznie ocenia własne kompetencje w zakresie opieki nad osobami starszymi; K8. współpracuje z członkami zespołu opieki zdrowotnej, zachowując zasady etyki zawodowej i własne kompetencje; K13. wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków: 1. posiadają stopień naukowy co najmniej doktora oraz tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego, opieki paliatywnej albo studia podyplomowe w zakresie geriatrii; 3. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa oraz ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego lub kurs specjalistyczny w zakresie <i>Kompleksowa pielęgniarstwa opieka nad pacjentami z najczęstszymi schorzeniami wieku podeszłego</i>; 4. posiadają tytuł licencjata pielęgniarstwa i tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego; 5. posiadają specjalizację lekarską w dziedzinie medycyny paliatywnej; 6. posiadają ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia oraz kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień.
--	--

Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykład – 40 godz.
Nakład pracy uczestnika kursu	Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 40 godz. - wykłady – 40 godz. Praca własna uczestnika kursu: 15 godz. - opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 15 godz. Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 55 godz.
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład problemowy, dyskusja dydaktyczna
Stosowane środki dydaktyczne	Sprzęt multimedialny, formularze dokumentacji.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	W zakresie wiedzy: Kontrola bieżąca: odpowiedź ustna. Kontrola końcowa: Test składa się z 15 pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 70% pytań zaliczeniowych. W zakresie umiejętności: Podczas zajęć stażowych umiejętności zostaną sprawdzone poprzez zaliczenie poszczególnych świadczeń zdrowotnych oraz opracowanie planu opieki zgodnie z zasadami procesu pielęgnowania dla pacjenta objętego opieką paliatywną. W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja 360 stopni.
--	--

Treści modułu kształcenia	1. Opieka paliatywna: (wykład 3 godz.) 1) definicja; 2) specyfika; 3) formy organizacji opieki paliatywnej; 4) dokumentacja i monitorowanie opieki; 5) ocena jakości pracy. 2. Standardy opieki paliatywnej (wykład 3 godz.) 3. Zasady współpracy z pozostałym personelem ośrodków opieki zdrowotnej (wykład 2 godz.) 4. Elementy tanatologii (wykład 2 godz.) 5. Podstawy epidemiologii chorób: (wykład 3 godz.) 1) choroby nowotworowe; 2) choroby układu krążenia; 3) choroby układu oddechowego; 4) choroby układu pokarmowego; 5) choroby układu moczowo-płciowego; 6) choroby neurologiczne. 6. Priorytety opieki paliatywnej (wykład 4 godz.) 1) jakość życia w opiece paliatywnej; 2) asystowanie i współodczuwanie; 3) pomoc duchowa; 4) towarzyszenie w umieraniu.
---------------------------	--

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	7. Problem bólu w opiece paliatywnej (wykład 3 godz.) 1) rodzaje bólu ze szczególnym uwzględnieniem bólu nowotworowego; 2) patomechanizm; 3) diagnostyka i ocena natężenia bólu; 4) rozpoznawanie somatycznych objawów bólu; 5) leki przeciwbólowe, mechanizm działania, drogi i zasady podawania leków, „drabina analgetyczna”; 6) zasady leczenia bólu przewlekłego. 8. Podstawy zasad pielęgnowania chorych z zaawansowaną chorobą: (wykład 5 godz.) 1) nowotworową u mężczyzn: rak żołądka, rak gruczołu krokowego, rak oskrzeli, rak skóry, rak krtani; 2) nowotworową u kobiet: rak szyjki macicy, rak sutka, rak jajnika, rak trzonu macicy; 3) układu krążenia; 4) układu oddechowego; 5) układu pokarmowego; 6) układu moczowo-płciowego; 7) układu nerwowego. 9. Podstawy opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem ze zmianami w obrębie śluzówek, skóry i tkanki podskórnej (wykład 3 godz.) 1) zmiany patologiczne w jamie ustnej; 2) owrzodzenia odleżynowe; 3) owrzodzenia nowotworowe; 4) obrzęk limfatyczny; 5) przetoki; 6) świąd. 10. Podstawy opieki pielęgnacyjnej w przypadku dolegliwości neuropsychicznych (wykład 2 godz.) 1) depresja;
--	--

	2) otępienie; 3) powikłania neurologiczne w przebiegu chorób nowotworowych. 11. Wybrane stany nagłe w opiece paliatywnej (wykład 4 godz.) 1) lęk;
	2) pobudzenie; 3) majaczenie; 4) drgawki; 5) ostry ból; 6) ostra duszność; 7) ostry zespół lękowy przebiegający z dusznością; 8) krwotok; 9) złamania patologiczne; 10) zapalenie płuc; 11) zespół żyły głównej górnej; 12) agonia. 12. Aspekty prawne i etyczne w opiece paliatywnej (wykład 3 godz.) 1) filozofia i etyka w opiece paliatywnej; 2) pacjent – poszanowanie jego autonomii, przekonań i wyznania; 3) podstawowe akty prawne dotyczące pacjenta; 4) unikanie uporczywej terapii, odmowa zgody na zabiegi związane z przywracaniem życia; 5) zagadnienie dotyczące komunikowania się z chorym i jego rodziną i opiekunami oraz resztą zespołu, rola pielęgniarki jako rzecznika i doradcy chorego. 13. Wsparcie psychospołeczne i duchowe bliskich chorego w okresie umierania i żałoby (wykład 3 godz.)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	Literatura podstawowa: 1. Wieczorkowska-Tobis K., Talarska D. (red.): <i>Geriatrya i pielęgniarstwo geriatryczne. Podręcznik dla studiów medycznych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2013 2. Kinghorn S., Gines S., de Walden-Gałuszko K., Gaworska-Krzemińska A. (red. wyd. pol.): <i>Opieka paliatywna</i>. Elsevier Urban & Partner. Wrocław 2012 3. de Walden-Gałuszko K., Kaptacz A. (red.): <i>Pielęgniarstwo w opiece paliatywnej i hospicyjnej</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2005 Literatura uzupełniająca: 1. Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M.: <i>Kompendium pielęgnowania pacjentów w starszym wieku</i>. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007
	2. Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M., Skolmowska E.: <i>Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010 3. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.): <i>Modele opieki pielęgniarstwiej nad chorym dorosłym. Podręcznik dla studiów medycznych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010

VI. OPIS SPOSOBU PRZYGOTOWANIA OFERTY

1. Każdy Wykonawca może złożyć w niniejszym postępowaniu tylko jedną ofertę.
2. Oferta musi być sporządzona w formie pisemnej pod rygorem nieważności, w języku polskim, pismem czytelnym i zapisanym techniką nieścieralną w jednym egzemplarzu.
3. Zamawiający wymaga, aby ofertę podpisała osoba upoważniona do reprezentowania Wykonawcy, zgodnie z formą reprezentacji określoną w rejestrze sądowym lub innym dokumencie, właściwym dla danej formy organizacyjnej albo przez osobę umocowaną przez osobę uprawnioną, przy czym pełnomocnictwo musi być załączone do oferty.
4. Miejsca w ofercie, w których Wykonawca dokonał poprawek muszą być parafowane przez osobę upoważnioną do reprezentowania Wykonawcy, zgodnie z zasadami reprezentacji określonymi w pkt. 3.
5. Formularz ofertowy wraz z załącznikami powinien być ze sobą trwale spięte a strony kolejno ponumerowane.
6. Wszelkie dokumenty składane przez Wykonawców muszą być sporządzone w języku polskim lub przetłumaczone przez Wykonawcę na język polski. Jeśli Wykonawca składa dokumenty sporządzone w języku obcym, musi załączyć je w oryginalnym brzmieniu wraz z ich tłumaczeniem na język polski.
7. Wykonawca może zastrzec w treści oferty informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Przez tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji rozumie się nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności. Informacje zastrzeżone, jako tajemnica przedsiębiorstwa winny być przez Wykonawcę złożone w oddzielnej kopercie z oznakowaniem „Tajemnica przedsiębiorstwa”. Zamawiający ma prawo badać skuteczność zastrzeżenia dot. zakazu udostępniania informacji zastrzeżonych, jako tajemnica przedsiębiorstwa. Następstwem stwierdzenia bezskuteczności zastrzeżenia będzie ich odtajnienie.
8. Ofertę należy złożyć w odrębnej nieprzejrzystej, trwale zamkniętej kopercie.
9. Opis koperty powinien zawierać następujące informacje:
 - a) Nazwa i adres Wykonawcy,
 - b) Dopisek:
NIE OTWIERAĆ
Zapytanie ofertowe nr 01/2022
10. Koperta/paczka, o której mowa w pkt 8 powinna być zaadresowana do Zamawiającego na adres siedziby Zamawiającego i opatrzona imieniem, nazwiskiem i dokładnym adresem Wykonawcy.
11. Koszty związane z przygotowaniem i złożeniem oferty spoczywają na Wykonawcy.

VII. WARUNKI ZMIANY UMOWY

1. Zamawiający przewiduje możliwość zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty na podstawie, której dokonano wyboru Wykonawcy, o ile zmiany te wynikły z okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy. Zmiany mogą dotyczyć w szczególności: terminu obowiązywania umowy, harmonogramu i terminów realizacji kursów, zmiany powszechnie obowiązujących przepisów prawa w zakresie mającym wpływ na realizację przedmiotu zamówienia. O zmianach Zamawiający powiadomi Wykonawcę z co najmniej 14 dniowym wyprzedzeniem.
2. Zamawiający przewiduje możliwość zmiany Wykonawcy osobiście realizującego usługi będące przedmiotem niniejszego zapytania, jeżeli wystąpią okoliczności uniemożliwiające Wykonawcy realizację zamówienia, a których nie można było wcześniej przewidzieć, w szczególności:
 - choroba Wykonawcy
 - szczególna sytuacja zawodowa Wykonawcy (w szczególności wyjazd służbowy, przeniesienie na inną placówkę, zmiana zakresu obowiązków i/lub godzin pracy u obecnego pracodawcy)
 - szczególna sytuacja rodzinna Wykonawcy (w szczególności np. opieka nad osobą zależną).
3. W przypadku zajścia jednej z powyższych sytuacji Wykonawca wskaże osobę, która go zastąpi. Osoba ta musi spełniać warunki określone w części dotyczącej wymagań niniejszego zapytania ofertowego, a także posiadać doświadczenie umożliwiające uzyskanie co najmniej takiej samej jak Wykonawca liczby punktów w kryterium merytoryczno/jakościowym.
4. Wykonawca osobiście realizujący usługę może rozwiązać umowę z 2 miesięcznym okresem wypowiedzenia, jeżeli wystąpią ważne powody, których nie można było wcześniej przewidzieć, w szczególności:
 - choroba Wykonawcy,
 - szczególna sytuacja zawodowa Wykonawcy (w szczególności wyjazd służbowy, przeniesienie na inną placówkę, zmiana zakresu obowiązków i/lub godzin pracy u obecnego pracodawcy),
 - szczególna sytuacja rodzinna Wykonawcy (w szczególności np. opieka nad osobą zależną).
5. Zamawiający zastrzega, że zwiększenie lub zmniejszenie zakresu zamówienia nie stanowi podstawy do roszczeń Wykonawcy.

VIII. WYMAGANIA I OBOWIĄZKI WOBEC WYKONAWCY

1. Wykonawca będzie świadczyć usługę osobiście lub zobligowany jest wskazać z imienia i nazwiska osoby, które w jego imieniu zrealizują usługi.

- Wykonawca jeśli świadczy usługę osobiście lub osoba wskazana przez Wykonawcę do realizacji usługi, jest zobowiązana prowadzić ewidencję godzin i zadań realizowanych w ramach projektu. Łączne zaangażowanie zawodowe w realizację wszystkich projektów finansowych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz działań finansowych z innych źródeł, w tym środków własnych i innych podmiotów nie może przekroczyć 276 godzin miesięcznie.
- Wykonawca ponosi koszty związane z realizacją usługi (dojazd, nocleg, wyżywienie itp.).
- Szczegółowe wymagania stawiane Wykładowcom i zakres obowiązków określa załącznik nr 1 do Zapytania.

IX. WYKAZ OŚWIADCZEŃ I DOKUMENTÓW ŻĄDANYCH OD WYKONAWCAÓW

Oferty powinny zawierać:

- Pełnomocnictwo do działania w imieniu Wykonawcy, o ile prawo do reprezentowania Wykonawcy w powyższym zakresie nie wynika wprost z dokumentu rejestrowego.
- Wypełniony **formularz ofertowy** stanowiący **załącznik nr 1** do niniejszego zapytania ofertowego.
- Wypełniony **formularz Oświadczenie o braku powiązań osobowych lub kapitałowych** stanowiący **załącznik nr 2** do niniejszego zapytania ofertowego.
- Wypełniony **formularz Oświadczenie w zakresie wypełniania obowiązków informacyjnych przewidzianych w RODO** stanowiący **załącznik nr 3** do niniejszego zapytania ofertowego.
- Dokumenty potwierdzające kwalifikacje zawodowe oraz staż zawodowy/doświadczenie zawodowe wyszczególnione w poszczególnych modułach (dokumenty niezbędne wyszczególnione w każdym z modułów).

X. TERMIN REALIZACJI ZAMÓWIENIA

- Termin wykonania przedmiotu zamówienia ustala się na maksymalnie do 30.09.2023 rok
- Zamawiający zastrzega sobie możliwość przesunięcia końcowego terminu realizacji umowy, na skutek wystąpienia okoliczności niezależnych i niezawinionych przez Zamawiającego.

XI. OPIS SPOSOBU OBLICZENIA CENY

- Cena oferty musi być podana w polskich złotych oraz obejmować wszystkie elementy niezbędne do prawidłowej realizacji przedmiotu zamówienia.
- Należy podać wartość brutto z dokładnością do drugiego miejsca po przecinku.

XII. KRYTERIA I SPOSÓB OCENY OFERT

Przy wyborze najkorzystniejszej oferty spośród ofert niepodlegających odrzuceniu Zamawiający będzie stosował niżej podane kryteria.

Przyjęto liczbę 100 jako maksymalną liczbę punktów, którą może uzyskać każdy z Wykonawców w odniesieniu do każdego modułu zamówienia, według poniższych kryteriów.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

lp.	Kryterium	Waga w punktach
1.	Cena (C)	100
	SUMA PUNKTÓW	100

Za ofertę najkorzystniejszą będzie uznana oferta, która przy uwzględnieniu powyższych kryteriów otrzyma najwyższą punktację.

1. Cena (C)

Przez kryterium „Cena” Zamawiający rozumie określoną przez Wykonawcę cenę całkowitą brutto za wykonanie przedmiotu zamówienia, wskazaną w formularzu ofertowym, stanowiącym **Załącznik nr 1** do niniejszego zapytania ofertowego.

Ocena w ramach kryterium „Cena” będzie obliczana na podstawie następującego wzoru:

$$C = \frac{C_n}{C_o} \times 100pkt$$

gdzie:

C_n – najniższa zaproponowana cena brutto

C_o – cena brutto zaproponowana w badanej ofercie

W – liczba punktów przyznana danej ofercie w kryterium „Cena”

Jeżeli Wykonawca oddeleguje do pełnienia funkcji wykładowcy kursu więcej niż jedną osobę, ocena zostanie przeprowadzona oddzielnie dla każdej osoby oddelegowanej przez Wykonawcę.

Jeżeli nie będzie można dokonać wyboru oferty najkorzystniejszej ze względu na to, że dwie lub więcej ofert przedstawia taki sam bilans ceny Zamawiający przeprowadzi negocjacje z Wykonawcami.

XIII. TERMIN SKŁADANIA I OTWARCIA OFERT

1. **Oferty należy składać do dnia 01 lipca 2022 roku do godz. 15⁰⁰**
2. Oferty składać można osobiście lub drogą pocztową na adres: **ul. Krakowska 9, 15-875 Białystok** lub elektronicznie za pośrednictwem Bazy Konkurencyjności dostępnej pod adresem: <https://bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl/>
3. Ofertę przesłaną drogą pocztową uważa się za złożoną w terminie, jeżeli wpłynie ona do Zamawiającego nie później niż **dnia 01 lipca 2022 roku do godz. 15: 00**.
4. Oferty, które dotrą do Zamawiającego po terminie składania ofert, będą traktowane jako OFERTY ZŁOŻONE PO TERMINIE.
5. Oferty złożone po terminie nie będą zwrócone Wykonawcom. Zostaną zniszczone bez uprzedniego ich otwierania.
6. **Otwarcie złożonych ofert nastąpi w dniu 01 lipca 2020 roku o godz. 15⁰⁵ pod adresem: ul. Krakowska 9, 15-875 Białystok.**
7. Otwarcie ofert jest jawne.

XIV. WYJAŚNIENIA I ZMIANA ISTOTNYCH WARUNKÓW ZAMÓWIENIA

1. Wykonawcy mogą zwrócić się do Zamawiającego z wnioskiem o wyjaśnienia dot. zapytania ofertowego **do dnia 25 czerwca 2022 roku do godziny 12.00**. Jeżeli wniosek o wyjaśnienie wpłynie do Zamawiającego po terminie Zamawiający może pozostawić wniosek bez rozpoznania.
2. Treść wyjaśnienia bez wskazania źródła zapytania Zamawiający zamieści na stronie internetowej, na której upubliczniono zapytanie ofertowe.
3. Zamawiający może przed wyznaczonym terminem składania ofert zmienić treść zapytania ofertowego. Dokonaną zmianę Zamawiający zamieści na stronie internetowej, na której upubliczniono zapytanie ofertowe. W wyniku zmiany treści zapytania ofertowego, Zamawiający może przedłużyć termin składania i otwarcia ofert o czas niezbędny na wprowadzenie przez Wykonawców zmian w ofercie.
4. Zmiany treści zapytania ofertowego oraz udzielone przez Zamawiającego wyjaśnienia będą wiążące dla wszystkich Wykonawców biorących udział w postępowaniu.

XV. ZMIANA ORAZ WYCOFANIE OFERTY

1. Przed upływem terminu składania ofert Wykonawca może wprowadzić zmiany do złożonej oferty. Zmiany winny być doręczone Zamawiającemu na piśmie pod rygorem nieważności przed upływem terminu składania ofert. Oświadczenie o wprowadzeniu zmian winno być opakowane tak jak oferta (zgodnie z zapisami Rozdziału V). Koperta dodatkowo winna zawierać dopisek „ZMIANA OFERTY”.
2. Przed upływem terminu składania ofert Wykonawca może wycofać złożoną ofertę. O wycofaniu powinien powiadomić Zamawiającego na piśmie pod rygorem nieważności przed upływem terminu składania ofert. Oświadczenie o wycofaniu oferty winno być opakowane tak jak oferta (zgodnie z zapisami Rozdziału V). Koperta dodatkowo winna zawierać dopisek „WYCOFANIE OFERTY”.

XVI. TERMIN ZWIĄZANIA OFERTĄ

1. Wykonawcy pozostają związani ofertą przez 60 dni.
2. Bieg terminu związania ofertą rozpoczyna się wraz z upływem terminu składania ofert.
3. Wykonawca samodzielnie lub na wniosek Zamawiającego może przedłużyć termin związania ofertą, z tym że Zamawiający może tylko raz, co najmniej na 3 dni przed upływem terminu związania ofertą, zwrócić się do Wykonawcy o wyrażenie zgody na przedłużenie tego terminu o oznaczony okres, nie dłuższy jednak niż 60 dni.

XVII. INFORMACJE O SPOSOBIE POROZUMIEWANIA SIĘ ZAMAWIAJĄCEGO Z WYKONAWCAMI

1. Oświadczenia, wnioski, zawiadomienia oraz informacje Zamawiający i Wykonawcy przekazują pisemnie z zastrzeżeniem pkt 2.
2. Oświadczenia, wnioski, zawiadomienia oraz informacje przekazywane drogą pocztową lub uważa się za złożone w terminie, jeżeli ich treść dotarła do adresata przed upływem terminu.
3. Jeżeli Zamawiający lub Wykonawca przekazują dokumenty lub informacje, o których mowa w ust.1 drogą elektroniczną, każda ze stron na żądanie drugiej potwierdza fakt ich otrzymania.

XVIII. OSOBY UPOWAŻNIONE ZE STRONY ZAMAWIAJĄCEGO DO KONTAKTOWANIA SIĘ Z WYKONAWCAMI

Anna Danilczuk
tel.: 507 947 729
e-mail: a.danilczuk@wsmed.pl.

XIX. TRYB OGŁOSZENIA WYNIKÓW WYBORU OFERTY

1. Zamawiający podpisze umowę z Wykonawcą, który złoży ofertę najkorzystniejszą z punktu widzenia kryteriów przyjętych w zapytaniu ofertowym,
2. O wyborze najkorzystniejszej oferty Zamawiający niezwłocznie zawiadomi wszystkich Wykonawców biorących udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia, wskazując nazwę firmy oraz adres Wykonawcy, którego ofertę wybrano i przekaże do publikacji na stronie <https://bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl>
3. Na wniosek Wykonawcy, który złożył ofertę udostępniony zostanie protokół postępowania o udzielenie zamówienia, z wyłączeniem części ofert stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa.
4. Wybrany Wykonawca zostanie poinformowany o terminie i miejscu podpisania umowy.
5. W przypadku odstąpienia od podpisania umowy przez Wykonawcę, który w postępowaniu wyboru ofert uzyskał najwyższą liczbę punktów, Zamawiający wybierze ofertę najkorzystniejszą spośród pozostałych ofert, bez przeprowadzania ich ponownej oceny.

XX. WYKLUCZENIE WYKONAWCY, ODRZUCENIE OFERTY

1. W toku badania i oceny ofert Zamawiający może żądać od Wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert oraz dokumentów złożonych wraz z ofertą.
2. Zamawiający poprawi w ofercie:
 - a) oczywiste omyłki pisarskie,
 - b) oczywiste omyłki rachunkowe, z uwzględnieniem konsekwencji rachunkowych dokonanych poprawek,
 - c) inne omyłki polegające na niezgodności oferty ze Zapytaniem, niepowodujące istotnych zmian w treści oferty- niezwłocznie zawiadamiając o tym Wykonawcę, którego oferta została poprawiona.
3. Zamawiający odrzuci ofertę złożoną postępowaniu jeżeli:
 - 3.1 jej treść nie odpowiada treści Zapytania, z zastrzeżeniem pkt 2 powyżej ,
 - 3.2 jej złożenie stanowi czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji,

- 3.3 zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia,
 - 3.4 została złożona przez Wykonawcę wykluczonego z udziału w niniejszym postępowaniu,
 - 3.5 zawiera błędy w obliczeniu ceny,
 - 3.6 wykonawca w terminie 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia nie zgodził się na poprawienie omyłki, o której mowa w pkt 2.3. powyżej,
 - 3.7 wykonawca nie wyraził zgody na przedłużenie terminu związania ofertą.
4. Zamawiający wykluczy Wykonawcę z postępowania:
- a) który nie wykazał spełniania warunków udziału w postępowaniu,
 - b) w stosunku do którego otwarto likwidację, w zatwierdzonym przez sąd układzie w postępowaniu restrukturyzacyjnym jest przewidziane zaspokojenie wierzycieli przez likwidację jego majątku lub sąd zarządził likwidację jego majątku w trybie art. 332 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2015 r. poz. 978, 1259, 1513, 1830 i 1844 oraz z 2016 r. poz. 615) lub którego upadłość ogłoszono, z wyjątkiem Wykonawcy, który po ogłoszeniu upadłości zawarł układ zatwierdzony prawomocnym postanowieniem sądu, jeżeli układ nie przewiduje zaspokojenia wierzycieli przez likwidację majątku upadłego, chyba że sąd zarządził likwidację jego majątku w trybie art. 366 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 233, 978, 1166, 1259 i 1844 oraz z 2016 r. poz. 615),
 - c) który w sposób zawiniony poważnie naruszył obowiązki zawodowe, co podważa jego uczciwość, w szczególności gdy Wykonawca w wyniku zamierzonego działania lub rażącego niedbalstwa nie wykonał lub nienależycie wykonał zamówienie, co Zamawiający jest w stanie wykazać za pomocą stosownych środków dowodowych,
 - d) jeżeli Wykonawca (w tym osoby uprawnione do reprezentowania Wykonawcy) pozostaje z Zamawiającym (w tym osobami upoważnionymi do zaciągania zobowiązań w imieniu Zamawiającego lub osobami wykonującymi w imieniu Zamawiającego czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem procedury wyboru Wykonawcy) w relacjach określonych w Rozdziale VI pkt 1.1. Zapytania.
5. Zamawiający może wykluczyć wykonawcę na każdym etapie postępowania.
6. Ofertę Wykonawcy wykluczonego uznaje się za odrzuconą.
7. Obowiązek wykazania, że oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny spoczywa na Wykonawcy.
8. Zamawiający odrzuci ofertę Wykonawcy, który nie udzieli wyjaśnień lub jeżeli dokonana ocena wyjaśnień wraz ze złożonymi dowodami potwierdzi, że oferta zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia.

XXI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- 1. Zamawiający zawrze umowę w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia przekazania zawiadomienia o wyborze oferty.
- 2. Zamawiający może unieważnić postępowanie w przypadku, gdy cena zaoferowana przez Wykonawcę przekracza środki przeznaczone przez Zamawiającego na realizację zamówienia.
- 3. Zamawiający zastrzega także możliwość zakończenia postępowania bez wyboru najkorzystniejszej oferty bez konieczności podania przyczyny takiej czynności.
- 4. O zakończeniu postępowania bez wyboru najkorzystniejszej oferty, Zamawiający zawiadomi:

- 5.1 za pośrednictwem strony internetowej, na której upubliczniono zapytanie ofertowe – w przypadku zakończenia postępowania przed upływem terminu składania ofert,
- 5.2 wszystkich Wykonawców, którzy złożyli oferty – w przypadku zakończenia postępowania po upływie terminu składania ofert.
5. Zamawiający nie przewiduje zwrotu Wykonawcom kosztów udziału w postępowaniu.
6. Wykonawca nie będzie dochodził od Zamawiającego odszkodowania, z tytułu ewentualnych szkód powstałych w przypadku skorzystania przez Zamawiającego z uprawnienia, o którym mowa w pkt 2 i 3 powyżej.
7. Uprawnienie, o którym mowa w pkt 2 i pkt 3 powyżej, przysługuje Zamawiającemu również po wyborze najkorzystniejszej oferty. W takiej sytuacji Zamawiający może zakończyć postępowanie bez wyboru najkorzystniejszej oferty, po unieważnieniu czynności wyboru najkorzystniejszej oferty.
8. Zamawiający zastrzega sobie możliwość unieważnienia każdej swojej czynności dokonanej w postępowaniu do momentu zawarcia umowy, bez konieczności podania przyczyny takiego działania.

XXII. KLAUZULA INFORMACYJNA DOTYCZĄCA PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH

1. Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1), dalej „RODO”, Zamawiający informuje, że:
 - 1.1 administratorem Państwa danych osobowych jest Wyższa Szkoła Medyczna w Białymstoku, adres: ul. Krakowska 9, 15-875 Białystok, dane kontaktowe: tel.: 85 749 94 30, fax: 85 149 94 31, e-mail: biuro@wsmed.pl;
 - 1.2 Państwa dane osobowe będą przetwarzane na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO w celu związanym z przeprowadzeniem niniejszego postępowania (Zapytanie ofertowe nr 03/CSM/2018 prowadzone w trybie zasady konkurencyjności);
 - 1.3 odbiorcami Państwa danych osobowych będą osoby lub podmioty, którym udostępniona zostanie dokumentacja postępowania w oparciu o rozdział 6.5.2 pkt 15 Wytycznych;
 - 1.4 Państwa dane osobowe będą przechowywane przez okres nie krótszy niż dwa lata od dnia 31 grudnia roku następującego po złożeniu do Komisji Europejskiej zestawienia wydatków, w którym ujęto ostateczne wydatki dotyczące zakońzonego Projektu, zgodnie z treścią §17 ust. 4 Umowy o dofinansowanie Projektu.
 - 1.5 W odniesieniu do Państwa danych osobowych decyzje nie będą podejmowane w sposób zautomatyzowany, stosownie do art. 22 RODO;
 - 1.6 posiadają Państwo:

- 1.6.1 na podstawie art. 15 RODO prawo dostępu do danych osobowych Państwa dotyczących;
- 1.6.2 na podstawie art., 16 RODO prawo do sprostowania Państwa danych osobowych;
- 1.6.3 na podstawie art. 18 RODO prawo żądania od administratora ograniczenia przetwarzania danych osobowych z zastrzeżeniem przypadków, o których mowa w art. 18 ust. 2 RODO;
- 1.7 nie przysługuje Państwu:
 - 1.7.1 w związku z art. 17 ust. 3 lit. b, d lub e RODO prawo do usunięcia danych osobowych;
 - 1.7.2 prawo do przenoszenia danych osobowych, o którym mowa w art. 20 RODO;
 - 1.7.3 na podstawie art. 21 RODO prawo sprzeciwu, wobec przetwarzania danych osobowych, gdyż podstawą prawną przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. c RODO.
- 1.8 Wykonawca zobowiązany jest do złożenia oświadczenia w zakresie wypełniania obowiązków informacyjnych przewidzianych w art. 13 lub art. 14 RODO, stanowiącym Załącznik nr 5 do niniejszego zapytania ofertowego.

XXIII. ZAŁĄCZNIKI

formularz ofertowy stanowiący załącznik nr 1

Oświadczenie o braku powiązań osobowych lub kapitałowych stanowiący załącznik nr 2

Oświadczenie w zakresie wypełniania obowiązków informacyjnych przewidzianych w RODO stanowiący załącznik nr 3

.....
Podpis Zamawiającego

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego